

آزمون ۱۱ از ۱۵

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – جامع پایه (۱۴۰۴/۰۱/۱۵)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

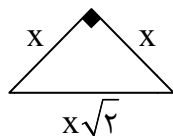
@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ویژه پایه دوازدهم

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۱ درست است.

طول اضلاع قائم مثلث را x در نظر می‌گیریم. در نتیجه طول وتر یا ضلع مربع $\sqrt{2}x$ است.

$$x\sqrt{2}$$

$$S_1 = (\sqrt{2}x)^2 = 2x^2$$

مساحت مربع:

$$S_2 = \frac{1}{2}(\text{ارتفاع})(\text{قاعده}) = \frac{1}{2}(x)(x) = \frac{1}{2}x^2$$

مساحت مثلث:

$$S_1 = 3S_2 + 9 \Rightarrow 2x^2 = 3\left(\frac{1}{2}x^2\right) + 9 \xrightarrow{\times 2} 4x^2 = 3x^2 + 18 \Rightarrow x^2 = 18$$

می‌دانیم اندازه ضلع، مقداری مثبت است.

$$x = \sqrt{18} = \sqrt{9 \times 2} \Rightarrow x = 3\sqrt{2}$$

محیط مثلث را به صورت زیر محاسبه می‌کنیم.

$$x + x + \sqrt{2}x = 3\sqrt{2} + 3\sqrt{2} + \sqrt{2}(3\sqrt{2}) = 6\sqrt{2} + 6 = 6(\sqrt{2} + 1)$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲. گزینه ۳ درست است.

معادله را مرتب و حل می‌کنیم.

$$x(2x + 3) + 10 = 4(1 - x) \Rightarrow 2x^2 + 3x + 10 = 4 - 4x \Rightarrow 2x^2 + 7x + 6 = 0$$

$$\Delta = 7^2 - 4(2)(6) = 49 - 48 = 1$$

$$x = \frac{-7 \pm \sqrt{1}}{2(2)} = \frac{-7 \pm 1}{4} \Rightarrow x = \frac{-7+1}{4} = -\frac{3}{2}, \quad x = \frac{-7-1}{4} = -2$$

ریشه بزرگ‌تر معادله، $x = -\frac{3}{2}$ است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۳. گزینه ۲ درست است.

می‌دانیم اگر متحرکی مسافت x را با سرعت v و در زمان t طی کند رابطه زیر برقرار است:

$$\text{مسافت} = \text{سرعت} \times \text{مدت زمان حرکت} \Rightarrow t = \frac{x}{v}$$

سرعت باد را V در نظر می‌گیریم که در یک جهت سرعت هواپیما را افزایش می‌دهد و در جهت دیگر سرعت هواپیما را کاهش می‌دهد.

$$\left. \begin{array}{l} t_1 = \frac{50}{250+v} \\ t_2 = \frac{50}{250-v} \end{array} \right\} \Rightarrow t_1 + t_2 = \frac{25}{60} \Rightarrow \frac{50}{250+v} + \frac{50}{250-v} = \frac{5}{12}$$

طرفین معادله را در مخرج مشترک کسرها ضرب می‌کنیم:

$$\frac{50 \times 12(250+v)(250-v)}{12 \times 50(250-v) + 12 \times 50(250+v)} = \frac{5(250+v)(250-v)}{12}$$

$$\Rightarrow 12 \times 50(250-v + 250+v) = 5(250+v)(250-v) \xrightarrow{\div 5}$$

$$12 \times 10(500) = (250)^2 - v^2 \Rightarrow v^2 = 62500 - 60000 \Rightarrow v^2 = 2500 \xrightarrow{v>0} v = 50$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴. گزینه ۳ درست است.

الف) تابع است. به هر عضو از مجموعه A دقیقاً یک عضو از مجموعه B نسبت داده شده است.

ب) تابع نیست؛ زیرا نمایش مختصاتی یک رابطه در صورتی تابع است که هر خط موازی محور عرض‌ها نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند.

پ) تابع است. هر عدد مربع کامل فقط دارای یک مقدار به عنوان جذر است. مثلاً جذر عدد ۹ به صورت $\sqrt{9} = 3$ محاسبه می‌شود.

ت) تابع نیست؛ زیرا دو زوج مرتب با مؤلفه اول یکسان، دارای مؤلفه دوم متفاوت می‌باشند.

$$A = \left\{ \left(\frac{1}{3}, 4 \right), (-6, 1), (3, 5), (-6, 1), (4, -3) \right\}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۱ و ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۵. گزینه ۲ درست است.

$f(-1)$ را به دست می‌آوریم.

$$x + 1 = -1 \Rightarrow x = -2 \Rightarrow f(-1) = (-2)^2 - 1 = 3$$

اکنون می‌توانیم $g(m)$ را نیز به دست آوریم.

$$f(-1) - g(m) = 10 \Rightarrow g(m) = f(-1) - 10 = 3 - 10 = -7$$

با مقایسه تابع $g(x-1)$ و مقدار $g(m)$ ، عدد m را به دست می‌آوریم.

$$\left. \begin{array}{l} g(x-1) = 3x-1 \\ g(m) = -7 \end{array} \right\} \Rightarrow 3x-1 = -7 \Rightarrow 3x = -6 \Rightarrow x = -2$$

$$m = x - 1 \xrightarrow{x=-2} m = -3$$

معادله را تشکیل داده و مجموع جواب‌های آن را به دست می‌آوریم.

$$f(x+1) - g(x-1) = m + 1 \Rightarrow x^2 - 1 - (3x - 1) = -3 + 1 \Rightarrow$$

$$x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow (x-1)(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = 2 \end{cases}$$

مجموع جواب‌های معادله برابر با ۳ است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۶. گزینه ۱ درست است.

با استفاده از مختصات نقاط $(0, 2)$ و $(3, 0)$ شیب خط را محاسبه می‌کنیم.

$$m = \frac{0-2}{3-0} = -\frac{2}{3}$$

از نمودار متوجه می‌شویم عرض از مبدأ برابر با ۲ است. ضابطه تابع f را می‌نویسیم.

$$f(x) = -\frac{2}{3}x + 2$$

با توجه به اینکه شیب تابع منفی است، بیشترین مقدار تابع به ازای $x = -99$ به دست می‌آید. حاصل $f(-99) + f(24)$ را محاسبه می‌کنیم.

$$\left. \begin{array}{l} f(-99) = -\frac{2}{3}(-99) + 2 = 68 \\ f(24) = -\frac{2}{3}(24) + 2 = -14 \end{array} \right\} \Rightarrow f(-99) + f(24) = 68 + (-14) = 54$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷. گزینه ۳ درست است.

طول رأس سهمی با میانگین طول نقاط برخورد سهمی و محور طول‌ها برابر است.

$$x_S = \frac{-2 + 8}{2} = 3$$

ضابطه سهمی به رأس S به صورت $f(x) = a(x - x_S)^2 + y_S$ نوشته می‌شود. با استفاده از مختصات رأس $S(3, 12/5)$ و نقطه $(8, 0)$ مقدار a را محاسبه می‌کنیم.

$$a = \frac{y - y_S}{(x - x_S)^2} = \frac{0 - 12/5}{(8 - 3)^2} = \frac{-12/5}{25} = -\frac{1}{2}$$

ضابطه سهمی را به صورت زیر می‌نویسیم.

$$f(x) = a(x - x_S)^2 + y_S \xrightarrow{S(3, 12/5)} f(x) = -\frac{1}{2}(x - 3)^2 + 12/5$$

مقدار مورد نظر را محاسبه می‌کنیم.

$$f(10) = -\frac{1}{2}(10 - 3)^2 + 12/5 = -\frac{49}{2} + 12/5 = -12$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۸. گزینه ۳ درست است.

طول اضلاع زاویه قائمه را x و y و مساحت مثلث را S در نظر می‌گیریم. ضابطه تابع تعیین مساحت مثلث را بر حسب یکی از اضلاع تشکیل می‌دهیم.

$$x + y = 30 \Rightarrow y = 30 - x$$

$$S = \frac{1}{2}(x \times y) \xrightarrow{y=30-x} S(x) = \frac{1}{2}x(30 - x) = -\frac{1}{2}x^2 + 15x$$

ضابطه تابع مساحت بر حسب x یک تابع درجه دوم است. بیشترین مقدار آن را به دست می‌آوریم.

$$x = -\frac{b}{2a} = -\frac{15}{2(-\frac{1}{2})} = 15$$

$$S_{\max} = -\frac{1}{2}(15)^2 + 15(15) = 112/5$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست است.

(۲) نادرست است.

مقداری از متغیر است که دارای بیشترین فراوانی است.

داده دورافتاده مقداری متفاوت با سایر مقادیر داده‌هاست و معمولاً بسیار بزرگ‌تر یا بسیار کوچک‌تر از بقیه داده‌هاست.

(۳) درست است.

(۴) درست است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳ و ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰. گزینه ۲ درست است.

اگر میانگین داده اولیه را $\bar{X}$ در نظر بگیریم، میانگین داده‌های جدید $2\bar{X} - a$ است؛ بنابراین:

$$2\bar{X} - a = 18 \Rightarrow 2(2a) - a = 18 \Rightarrow 3a = 18 \Rightarrow a = 6$$

حال به ازای $a = 6$ واریانس داده‌های $a, 1, 2, 3, a-2, (a-1)$ را به دست می‌آوریم.

$x: 1, 2, 3, 4, 5, 6$

اگر n داده تشکیل دنباله حسابی با اختلاف مشترک d بدهند، واریانس از فرمول $\sigma^2 = \frac{d^2}{12}(n^2 - 1)$ محاسبه می‌شود.

$$\sigma^2 = \frac{d^2}{12}(n^2 - 1) \Rightarrow \sigma^2 = \frac{1^2}{12}(6^2 - 1) = \frac{35}{12} \approx 2.91$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۲ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱. گزینه ۱ درست است.

تعداد داده‌ها ده‌تاست؛ بنابراین میانه با میانگین داده‌های پنجم و ششم برابر است. مقدار میانه نیز بر روی نمودار برابر با ۱۷ نمایش داده شده است.

$$\frac{14 + x - 1}{2} = 17 \Rightarrow x + 13 = 34 \Rightarrow x = 21$$

با توجه به نمودار، طول سبیل سمت راست صفر است. یعنی داده‌های بعد از چارک سوم همگی با چارک سوم مساوی هستند؛ بنابراین داده‌ها، مقادیر زیر هستند.

۷, ۸, ۱۰, ۱۱, ۱۴, ۲۰, ۲۱, ۲۲, ۲۲, ۲۲

اکنون می‌توانیم نسبت دامنه میان چارکی به دامنه کل را محاسبه کنیم.

$$R = \max - \min = 22 - 7 = 15$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 22 - 10 = 12$$

$$\frac{IQR}{R} = \frac{12}{15} = \frac{4}{5} = 0.8$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۴، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲. گزینه ۱ درست است.

$$((T \Rightarrow F) \vee \sim r) \equiv (F \vee \sim r) \equiv \sim r$$

گزاره اول:

$$(\sim \underbrace{(T \vee F)}_T) \Leftrightarrow (\sim \underbrace{(F \Rightarrow r)}_T) \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T$$

گزاره دوم:

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۳ درست است.

عکس نقیض گزاره شرطی به صورت هم‌ارزی زیر است.

$$(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$$

طبق قانون دموگان، نقیض گزاره فصلی به صورت هم‌ارزی زیر است.

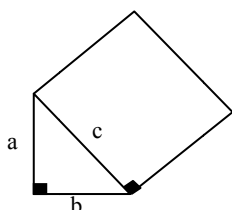
$$\sim (p \vee q) \equiv (\sim p \wedge \sim q)$$

براساس هم‌ارزی‌های فوق، عکس نقیض گزاره مورد نظر می‌تواند به صورت گزینه (۳) بیان شود.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

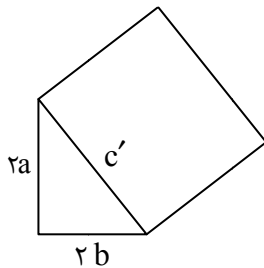
۱۴. گزینه ۳ درست است.

اضلاع زاویه قائمه را در مثلث اولیه a و b فرض می‌کنیم؛ بنابراین طبق شکل طول وتر یا همان ضلع مربع به صورت زیر است:

$$c^2 = a^2 + b^2$$

حال اگر اضلاع مثلث را دو برابر کنیم:

$$(c')^2 = (2a)^2 + (2b)^2 = 4a^2 + 4b^2 = 4(a^2 + b^2) \Rightarrow c'^2 = 4c^2 \xrightarrow{c' > 0} c' = 2c$$

بنابراین طول وتر مثلث یا طول ضلع مربع در حالت جدید ۲ برابر می‌شود.

در حالت اولیه محیط مربع 20 می‌باشد پس هر ضلع مربع 5 است. در حالت جدید طول ضلع مربع دو برابر شده یعنی برابر

با 10 می‌شود. بنابراین مساحت مربع در حالت جدید 100 خواهد بود.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۳ درست است.

ضابطه تابع ثابت به صورت $f(x) = c$ است که در آن جمله شامل x وجود ندارد. بنابراین ضریب جملات شامل x برابر با

صفر در نظر گرفته می‌شود.

$$f(x) = 2ax - 2 + 7 \xrightarrow{a=0} f(x) = 5$$

اگر نقطه‌ای بر روی نیمساز ناحیه اول باشد، طول و عرض نقطه با یکدیگر برابر و مثبت هستند.

$$n - f(m) = n^2 - 6n + 1 \xrightarrow{f(x)=5} n - 5 = n^2 - 6n + 1 \Rightarrow n^2 - 7n + 6 = 0 \Rightarrow$$

$$(n-1)(n-6) = 0 \Rightarrow n = 1, n = 6$$

به ازای $n = 1$ مختصات نقطه به صورت $(-4, -4)$ خواهد بود که بر روی نیمساز ناحیه اول قرار ندارد؛ پس فقط $n = 6$ قابل قبول است.

کمترین مقدار تابع درجه ۲ را محاسبه می‌کنیم.

$$y = x^2 + (n+2)x + n \xrightarrow{n=6} y = x^2 + 8x + 6$$

$$x_S = -\frac{8}{2(1)} = -4 \Rightarrow y_{\min} = (-4)^2 + 8(-4) + 6 = -10$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۶. گزینه ۴ درست است.

تابع f را به صورت دوضابطه‌ای می‌نویسیم.

$$2x - 1 = 0 \Rightarrow 2x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

$$f(x) = |2x - 1| + x \Rightarrow f(x) = \begin{cases} 2x - 1 + x & x \geq \frac{1}{2} \\ -2x + 1 + x & x < \frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow f(x) = \begin{cases} 3x - 1 & , x \geq \frac{1}{2} \\ -x + 1 & , x < \frac{1}{2} \end{cases}$$

ضرایب و مقادیر مجهول را از طریق مقایسه با تابع f مشخص می‌کنیم.

$$a = 3, b = -1, c = -1, d = 1, e = \frac{1}{2}$$

حاصل عبارت مورد نظر را به دست می‌آوریم:

$$\frac{a+b}{c-d} + 2e = \frac{3+(-1)}{-1-1} + 2\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{2}{-2} + 1 = -1 + 1 = 0$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۷. گزینه ۳ درست است.

حاصل عبارت را طی مراحل زیر به دست می آوریم.

$$\begin{aligned}(f-g)(1-\sqrt{2}) &= f(1-\sqrt{2}) - g(1-\sqrt{2}) \\ f(1-\sqrt{2}) &= \text{sign}(1-\sqrt{2}) = -1 \quad ((1-\sqrt{2}) < 0) \\ g(1-\sqrt{2}) &= [1-\sqrt{2}-2] = [-\sqrt{2}-1] = -3 \quad (-\sqrt{2}-1 \approx -2/4) \\ f(1-\sqrt{2}) - g(1-\sqrt{2}) &= -1 - (-3) = -1 + 3 = 2\end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۸. گزینه ۳ درست است.

دامنه تابع $2f - g$ ، دامنه مشترک توابع f و g است.

$$D_{2f-g} = D_f \cap D_g = \{2, 4, 5\}$$

مقادیر تابع $2f - g$ را به ازای هریک از اعضای دامنه آن به دست می آوریم.

$$\begin{aligned}(2f-g)(2) &= 2(3) - (-2) = 8 \\ (2f-g)(4) &= 2(6) - (1) = 11 \\ (2f-g)(5) &= 2(1) - (0) = 2\end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲ - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۲ درست است.

می دانیم شاخص سال پایه (۱۴۰۰) برابر ۱۰۰ است و طبق رابطه زیر خواهیم داشت:

$$100 \times \frac{\text{هزینه در سال مورد نظر}}{\text{هزینه در سال پایه}} = \text{شاخص بها در سال مورد نظر}$$

$$230 = \frac{x}{45,000,000} \times 100 \Rightarrow x = \frac{230 \times 45,000,000}{100} = 103,500,000$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۳ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۰. گزینه ۲ درست است.

$$\text{شاخص توده بدنی (نماتوب)} = \frac{\text{وزن (کیلوگرم)}}{\text{مجذور قد (متر)}}$$

$$20 = \frac{x}{(1.7)^2} \Rightarrow x = 20 \times (1.7)^2 = 20 \times 2.89 = 57.8$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۳ - درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۴ درست است.

گزینه های ۱، ۲ و ۳، مربوط به ویژگی های نثر در سال های ۴۵۰ تا ۶۰۰ هـ ق می باشد؛ ولی گزینه (۴)، ویژگی نثر در دوره سامانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۲. گزینه ۳ درست است.

موضوعات تاریخی از مضامین نثر این دوره است و رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود. (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

گزینه (۱)، از ویژگی‌های زبانی نثر دوره سبک هندی است. (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۴ و ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

با توجه به اینکه کتاب اوستا در دوره ساسانی به نگارش درآمده است، نمی‌تواند به زبان پارسی باشد. (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۴ و ۱۰؛ سطح دشواری: آسان)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

«تذکره دولتشاه» به تشویق امیرعلیشیر نوایی نوشته شده است. (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۲۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «تاریخ جهانگشای جوینی» نثر مصنوع دارد.

(۲) «احسن‌التواریخ» نثر بینابین دارد.

(۳) «حبيب‌السير» نثر بینابین و «عباس‌نامه» نثر مصنوع دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۲ که بیتی از «سلمان ساوجی» شاعر قرن هشتم است، هیچ نشانه‌ای از سبک هندی دیده نمی‌شود. نشانه‌های سبک هندی در سایر گزینه‌ها:

(۱) وجود آرایه «اسلوب معادله»

(۳) وجود آرایه «حسن تعلیل»

(۴) وجود آرایه «حسن آمیزی»

که همگی از ویژگی‌های ادبی سبک هندی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

در گزینه (۳) «را» حرف اضافه است (ویژگی به‌کاررفته در کلیله و دمنه) و واژه «مهتر» وجود واژه کهن در شعر محسوب می‌شود. (ویژگی به‌کاررفته در شعر عطار)

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «دست غمزه»: اضافه استعاری و استعاره پنهان / «هندوی دیده»: تشبیه / «تیغ»: استعاره از «مژگان»

(۲) «شکوفه»: استعاره آشکار از «ستارگان» / «روی آسمان»: استعاره پنهان / «خیال شکوفه‌وش آید»: تشبیه

(۳) «خرد کشتی است»: تشبیه / «دریا»: استعاره آشکار از «دنیا و مشکلات آن» / استعاره مکنیه: ندارد.

(۴) «سخن گفتن بلبل»: استعاره پنهان / «پسته»: استعاره آشکار / تشبیه پنهان: «دهان یار» به «غنچه»

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳ و ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) مجاز: مجلس از اهل مجلس / ت) جناس: فهم، وهم، / پ) استعاره: سلسله استعاره از زلف / الف) موازنه: دارد.

- (۲) الف) مجاز: ندارد. / پ) جناس (سر، در) / ب) استعاره: «مه و بت» از معشوق / ت) موازنه: دارد.
 (۳) ت) مجاز: ندارد. / ب) جناس: ندارد. / پ) استعاره: «سلسله» از زلف / الف) موازنه: دارد.
 (۴) پ) مجاز «سر، دل» از شخص / الف) جناس: «تیغ و تیر» / ت) جناس: فهم، وهم / ب) موازنه: ندارد.
 علوم و فنون ادبی (۱ و ۲) - درس ۹ و ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط

۳۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) موازنه: واژگان دوبه‌دو با هم سجع متوازن دارند. / تشبیه تفضیل: دارد؛ یعنی یار مانند «گل» و «ماه» است و از آن‌ها زیباتر است.
 (۲) استعاره: «نقل شکرخا» از دهان معشوق / تکرار: «توست»
 (۳) ترصیع: ندارد. / کنایه: «خون ریختن» از کشتن / کنایه: «دل دزدیدن» کسی را عاشق خود کردن و دلبری کردن است.
 (۴) جناس: «بیا» - «بیار» / واج آرایی: (س، ب)
 علوم و فنون ادبی (۱ و ۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار

۳۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی تشبیه‌های ابیات:

- ۱- کوثر من لعل ساقی ۲- جنت من روی یار ۳- تشبیه کوی دوست به بهشت ۴- تشبیه معشوق به سرو ۵- تشبیه خاک پای دوست به غالیه
 بررسی استعاره‌های آشکار ابیات:
 ۱- آهوان پلنگ‌افکن ۲- لعل ساقی
 علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳ و ۶؛ سطح دشواری: دشوار

۳۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی ابیات:

- الف) موازنه: «واژگان دو مصراع دوبه‌دو سجع متوازی و متوازن دارند».
 ب) جناس: واژگان: (سر - بر) و (سر - سرو)
 پ) سجع: «شفق، سبق، حق»
 ت) استعاره: «غنچه، نرگس»
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 (۱) بیت الف) کنایه: («مجلس‌افروز»: کنایه از زینت‌بخش جمع بودن / «عنبرافشان»: کنایه از خوشبو)
 بیت ب) تشبیه: (سرش چو سرو بلند)
 بیت پ) موازنه: ندارد.
 بیت ت) تکرار دارد. (او - یک)
 (۲) بیت الف) اشتقاق: ندارد. / بیت ب) جناس: دارد. / بیت پ) مجاز: «دیده» و «سینه» مجاز از «کل وجود» / بیت ت) تشبیه: «نوش خند»: تشبیه درون‌واژه‌ای
 (۳) بیت الف) تشبیه: (هر مصراع یک تشبیه است). / بیت ب) موازنه: ندارد. / بیت پ) کنایه: «خورشید پیش‌پشت چون شفق - و سبق بردن از شاهان کنایه از بالارزش بودن است» / بیت ت) جناس: ندارد.
 علوم و فنون ادبی (۱ و ۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط

۳۴. گزینه ۲ درست است.

تشبیه: ندارد. / جناس ناهمسان اختلافی: «در» - «درد» و «پا» - «پا»
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تشبیه دارد: (تشبیه پنهان «دهان» به «شکر») / جناس همسان: «تنگ» در «دهن تنگ» و «تنگ شکر» به معنی بار شکر
 (۳) تشبیه دارد: (روی تو ملک روی زمین است). / جناس همسان: «روی» به معنی «چهره» و «روی» به معنی «بر»
 (۴) تشبیه دارد: (طوق غم) / جناس ناهمسان: «طوق» و «طاق»
 علوم و فنون ادبی (۱ و ۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار

۴۱. گزینه ۴ درست است.

این قَ دَر دَر	یا بَ کَن دَر	خا نِ یِ خا	طِر مَ لَک
--U--	--U--	--U--	-U-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن
نَک دَر دَ تا	صو رَ تِ دِی	وَس تِ بَر دِی	وا رِ دِل
--U--	--U--	--U--	-U-

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۵ و ۸؛ سطح دشواری: آسان)

۴۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن (همسان تک پایه‌ای)
 - (۲) مفتعلن مفاعِلن مفتعلن مفاعِلن (همسان دولختی)
 - (۳) (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن) / (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن) (همسان دولختی)
 - (۴) (مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن) / (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن) (همسان دولختی)
- (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۳. گزینه ۳ درست است.

- الف) قاعده ۱ و تبصره (گیسویت - جادویت)
 - ب) قاعده ۲ و تبصره (یاری - کاری)
 - پ) قاعده ۲ (کار - روزگار)
 - ت) قاعده ۲ و تبصره (بیگانه - مردانه)
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «پیر» و «گیر» قافیه هستند. «گوش» و «خویش» قافیه نمی‌شوند.
 - (۲) «ی» حرف الحاقی است و مصوت «و» حرف روی است.
 - (۳) الگوی قافیه مصوت + صامت + صامت است.
 - (۴) «ید» حروف قافیه است؛ پس قاعده ۲ درست است. «می» الحاقی است پس مطابق تبصره سروده شده است.
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

در این بیت، فقط هجای «پای» کشیده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) تشبیه: «آتش غم» و «چون زلف تو ...» / کنایه: «سر به باد دادن» / مجاز: خط مجاز از «حکم و فرمان» / تشخیص: ویژگی‌های انسانی را به زلف نسبت دادن، تشخیص دارد و تشخیص نوعی استعاره است.
 - (۱ و ۴) این گزینه‌ها درست هستند.
- (علوم و فنون ادبی (۱ و ۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

گزینه (۳) و صورت سؤال بر این موضوع تکیه دارند که: هر کس راه و رفتار درست را از آموزگار و با تحمل سختی کسب نکند، به سختی و گرفتاری دچار می‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۶، ص ۵۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

تصویر بیت صورت سؤال و دو بیت گزینه (۲) به قرار گرفتن جسمی سیاه (کوه یا زمین) در جسمی سفید (برف) اشاره دارند.
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳، ص ۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۸. گزینه ۱ درست است.

مفهوم صورت سؤال «گریه پس از خنده» است. مفهوم گزینه است «خنده پس از گریه» است و متضاد صورت سؤال است.
بررسی مفاهیم سایر گزینه‌ها:

(۲) گریستن عاشق بر اثر خنده یار است.

(۳) دگرگون بودن حال است و این که غم و شادی در هم است.

(۴) توصیف چهره یار است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: آسان)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت سؤال این است که در راه وصال به معشوق تحمل دشواری‌ها، آسان است.

ولی مفهوم بیت گزینه (۳)، دشوار بودن مسیر عاشقی است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۲، ص ۲۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۰. گزینه ۴ درست است.

در سایر گزینه‌ها به مفهوم فتنه‌ها و سختی‌های روزگار اشاره می‌شود که راه گریزی هم از آن وجود ندارد؛ ولی مفهوم گزینه (۴) این است که سختی‌ها به‌خاطر ادعای عاشقی است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱۰، ص ۸۶؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم اجتماعی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

- بحران معرفتی جهان غرب ^{پیامد} افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه و عقل و وحی

- رویکرد سکولار، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگی غرب را تسخیر کرد ^{پیامد} پیدایش فلسفه‌های روشنگری

- شکل‌گیری قشر جدید سرمایه‌داران ^{پیامد} گسترش تجارت و به‌دنبال آن رشد صنعت

- پیدایش و رشد نهضت‌های جدید دینی ^{پیامد} رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۵، ۶ و ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۲. گزینه ۱ درست است.

- جامعه جهانی به دو بخش مرکز و پیرامون تقسیم می‌شود ← فرهنگ سلطه

- روشنگری با رویکرد دنیوی همراه با شناخت عقلی ← دئیسم

- انقلاب طبقاتی را تنها راه‌هایی از چنگال نظام سرمایه‌داری و مشکلات آن می‌دانست ← مارکسیسم (مارکس)

- پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر ← ارزش عدالت

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۲، ۴، ۵ و ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

- تضعیف سازوکارهای دموکراسی ^{پیامد} تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند

- عدم وجود عقلانیت ^{علت} فرهنگ جهانی سبب می‌شود به معنای زندگی و مرگ و پرسش‌های همیشگی بشر پاسخ ندهد.

- زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی ^{پیامد} رشد تجارت و کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۲، ۷ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

عبارت نادرست ← جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی ادامه یافت.
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

اشتراک الیگارش و آریستوکراسی ← روش حکومت
افتراق جمهوری و دموکراسی ← روش حکومت
اشتراک رئیس علی دلواری و مارتین لوترکینگ ← مقبولیت قدرت
افتراق ارسطو و فارابی ← ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

ارتباط مقبولیت و مشروعیت حقیقی ← در کشوری که فرهنگی عمومی مردم دینی باشد، قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد.
تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی ← وفاداری نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی سبب بسط و توسعه فرهنگ طبقه سوم ← جهت کسب اعتبار برای خودش به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداختند.
بررسی عبارت‌های نادرست:

گزینه ۱) بخش دوم و سوم نادرست است.

گزینه ۳ و ۴) بخش اول نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۰ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند ولی این انتقال در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست؛ بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است.
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۲ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

- تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلام، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
- برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ... بین دولت‌ها شکل گرفته است.
- اشتراک جوامع چین، عثمانی و ایران ← شرایط نیمه‌استعماری
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، جامعه‌شناسی (۲) - درس ۴، ۷ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۳ درست است.

عبارت اول ← جهان غرب
عبارت دوم ← جهان اساطیری
عبارت سوم ← جهان خودباخته
عبارت چهارم ← جهان اساطیری

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۶، ۱۲ و ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

قلب تپنده بیداری اسلام ← جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود به آن تبدیل شد.
اولین شرط بقای هر جامعه ← جمعیت
اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین ← سیاست
(جهان نفسانی ← جهان اجتماعی) ← یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸ و ۱۳، ۱۵ و ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

به جای انتقاد از عملکرد کلیسا به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند ← رقیبان دنیاطلب
غفلت از نگاه توحیدی ← فرهنگ اساطیری
رفتارهای دنیوی توجیه دینی می شدند ← قرون وسطی
کشاورزان وابسته به زمین های اربابان خود بودند ← نظام فئودالیسم
(جامعه شناسی (۲) - درس ۶ و ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

عبارت اول ← جوامع مکانیکی، جوامع ارگانیکی
عبارت دوم ← ارادی بودن کنش
عبارت سوم ← بسط عقلانیت ابزاری، زوال عقلانیت ذاتی
قسمت چهارم ← تحولات هویت فرهنگی
(جامعه شناسی (۱) - درس ۱، ۵، ۶ و ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

علت تعارض فرهنگی ← تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد.
علت قدرت اقناعی بیشتر برخی فرهنگ ها ← ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتر و با فطرت آدمیان سازگارترند.
علت جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی ← جهان سکولار و دنیوی
علت بازتولید جهان اجتماعی با مشکل مواجه می شود ← عدم وجود روش های مناسب برای کنترل اجتماعی
(جامعه شناسی (۱) - درس ۹، ۱۰ و ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

- جایگاه طبیعت در جهان معنوی اسلام ← موجودی زنده، آیت و نشانه خداوند
جایگاه طبیعت در جهان متجدد ← نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش های آن به گونه ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می داند.
- زمان و مکان تولد و دختر و پسر بودن ← انتسابی، ثابت و فردی
- پیامبران و اولیای الهی درباره فراموشی انسان ها از هویت واقعی خود سخن گفته اند.
- ویژگی جریان فکری که از پایان قرن نوزدهم شکل گرفته ← با رویکرد اساطیری شکل گرفت که ویژگی های جسمانی و بدن برای ستایش و تمجید قلمداد شد.
(جامعه شناسی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

- ظهور حکومت های سکولار ← نسل اول روشنفکران غرب گرا
- در مقابله با استعمار قدیم فقط موفق بودند ← انقلاب های آزادی بخش
- رویکرد چپ و سوسیالیستی ← انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه
- محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی ← جهان اساطیری
(جامعه شناسی (۲) - درس ۱۳، ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

روان شناسی

۶۶. گزینه ۲ درست است.

پرسش هایی در قلمرو علم روان شناسی قرار می گیرند که با روش های تجربی و عینی قابل بررسی باشند و موضوع آن ها رفتار و فرآیندهای ذهنی باشند. شانس، قابلیت بررسی تجربی و علمی را ندارد؛ یعنی نمی توان آن را با روش های علمی بررسی کرد.
بررسی سایر گزینه ها:
(۱) مربوط به بررسی رفتار اجتماعی انسان است؛ یعنی اگر هیجان نوع دوستی و ترحم مردم برانگیخته شود آن ها آمادگی دارند به سیل زده ها کمک کنند.

۳) تأثیر عوامل محیطی بر رشد جنین مربوط به روان‌شناسی رشد است. یعنی موضوع آن قابل بررسی علمی و مربوط به انسان است.
۴) این پرسش مربوط به خطای شناختی است که موضوع آن هم قابل بررسی تجربی است و هم مربوط به رفتار فرآیندهای ذهنی انسان است.

(درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

- پرسش‌نامه: در این روش محقق از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او می‌پرسد. اطلاعاتی را که با کمک مشاهده مستقیم نمی‌توان به دست آورد می‌توان با استفاده از پرسش‌نامه‌ها کسب کرد. برای سنجش نگرش و ترجیحات مخاطب در یک زمینه مشخص از پرسش‌نامه‌ها استفاده می‌شود. برای بررسی رابطه بین سن و میزان علاقه به مطالعه از پرسش‌نامه باید استفاده کرد. (همچنین وقتی تعداد افراد زیاد باشد، این روش به سایر روش‌های جمع‌آوری اطلاعات ارجحیت دارد).

- مشاهده: یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است. مشاهده به دو صورت انجام می‌شود:
۱- مشاهده در محیط طبیعی ۲- مشاهده در محیط آزمایشگاهی. ثبت رفتار کودکان در زمین بازی پارک به کمک مشاهده انجام می‌شود؛ زیرا در یک محیط طبیعی است و محقق هیچ‌گونه دخالتی در روند رفتار نخواهد داشت.

- مصاحبه: برخی موضوعات را نمی‌توان به صورت مستقیم مشاهده یا با کمک پرسش‌نامه‌هایی از پیش تعیین شده مطالعه کرد. محقق در این صورت از روش مصاحبه استفاده می‌کند. در این روش محقق در ضمن گفت‌وگو و براساس پاسخ‌های دریافت‌کرده پرسش بعد خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند. هنگام مراجعه به پزشک برای گرفتن شرح حال بیمار، پزشک در حقیقت از روش مصاحبه استفاده می‌کنند.

(درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

بیشترین شباهت در دوقلوهای همسان وجود دارد؛ زیرا ژن‌های مشترک بیشتری دارند هر دو از یک تخمک به وجود آمده‌اند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در این مورد نمی‌توان قضاوت قاطعانه نمود؛ زیرا به عوامل محیطی اثرگذار بر رشد بستگی دارد.

۳) دوقلوهای ناهمسان می‌توانند هم‌جنس یا غیرهم‌جنس باشند.

۴) دوقلوهای همسان از یک تخمک و دوقلوهای ناهمسان از دو تخمک جدا به وجود آمده‌اند.

(درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد. هویت طرز فکر، عقاید و نحوه ارتباط با دیگران را شامل می‌شود. هویت اجزای متعددی دارد و شامل ویژگی‌های جسمی، جنسی، اجتماعی، شناختی، اخلاقی، هیجانی آرمانی و شغلی و ویژگی‌های روانی است که در مجموع هویت فرد را می‌سازد. به این ترتیب افراد ممکن به لحاظ ویژگی‌های جسمی (قیافه)، جنسی (دختر یا پسر بودن) و ویژگی‌های روانی (ایفای نقش جنسی برای نشان دادن رفتارهای زنانه یا مردانه) و ... خصوصیات رفتاری و شخصیتی متمایزی را دارا باشند.

(درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- عبارت اول، از دست دادن یا آسیب به یکی از حس‌های بدن، منجر به جبران خسارت، توسط سایر حواس سالم می‌شود و آن حواس سالم را قوی‌تر می‌کنند. به این پدیده جبران حسی می‌گوییم. در صورتی که دریافت چندحسی یعنی دریافت یک موضوع از طریق چند حس مختلف که نسبت به دریافت تک‌حسی، کارایی بیشتری ایجاد می‌کند.

- عبارت سوم، در محرومیت حسی، هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی توسط محرک‌های بیرونی تحریک نمی‌شوند.

- عبارت چهارم، تحریک اندام‌های حسی توسط محرک‌های بیرونی، موجب احساس می‌شود. اما انتخاب محرک خاص احساس‌شده از بین محرک‌های بی‌شمار محیط پیرامون مانند (برگرداندن سر به سرعت صدای بوق)، توجه نام دارد.

(درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۱. گزینه ۴ درست است.

- خوگیری شامل عادت کردن به محرک خاص است به نحوی که به تدریج کمتر و کمتر به آن محرک می‌پردازیم. ساکنان اطراف بزرگراه‌ها به سروصدای اتومبیل‌ها عادت کرده‌اند و کمتر به آن توجه می‌کنند.
 - یکی از منابع مهم توجه، اطلاعات موجود در حافظه است. به‌طوری‌که وقتی راجع به موضوعی اطلاعاتی در حافظه داشته باشیم، توجه ما به آن موضوع بیشتر خواهد شد.
 - در پدیده آماده‌سازی، ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند. دیدن تبلیغ بیسکویت زمینه ذهنی را برای دریافت (پیدا کردن) آن آماده می‌کند.
 - اگر موضوع مورد توجه به لحاظ معنایی و ارائه، شرایط جذاب داشته باشد، عادت را از بین می‌برد که به این عامل ایجاد تمرکز، تغییرات درونی محرک می‌گویند.
- (درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

- در پدیده نوک‌زبانی فرد پاسخ سؤال را می‌داند، ولی نمی‌تواند آن را بیان کند و اصطلاحاً می‌گوید: «نوک زبانم است». بنابراین با شنیدن اولین کلمه یا حرف، مطلب را به یاد می‌آورد. در واقع در پدیده نوک‌زبانی رمزگردانی و ذخیره‌سازی صورت گرفته است، اما در بازیابی مشکل وجود دارد. بازیابی اطلاعات از حافظه به نشانه‌های آن اطلاعات وابسته است. به‌طوری‌که هرچه نشانه بیشتری داشته باشیم، بازیابی بهتری انجام می‌شود. بنابراین گفتن اولین کلمه، یکی از نشانه‌های مرتبط با آن مطلب است.
- (درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۳. گزینه ۲ درست است.

- در حافظه معنایی، معانی کلمات به‌صورت پیاپی و مرتبط با سایر معانی شکل می‌گیرند و ارتباط اطلاعات در این حافظه به صورت شبکه سلسله‌مراتبی است.
 - بررسی سایر گزینه‌ها:
 - (۱) رده‌های حسی ذخیره‌شده در حافظه حسی، در صورت توجه به اطلاعات تبدیل می‌شوند و به حافظه کاری و کوتاه‌مدت انتقال می‌یابند. بنابراین توجه نکردن باعث از بین رفتن اطلاعات حافظه حسی می‌شوند.
 - (۳) حجم اطلاعات ذخیره‌شده و مدت زمان نگهداری اطلاعات در حافظه بلندمدت محدودیتی ندارد.
 - (۴) حافظه کاری حافظه‌ای است که به سایر اجزای شناخت خدمت‌رسانی می‌کند و میزکار همه اجزای شناخت ماست.
- (درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

- عبارت اول) ما با کمک یادگیری و اطلاعات قبلی خودمان به حل مسئله می‌پردازیم، یعنی تجربه گذشته ما به موقعیت حال انتقال می‌یابد. به همین علت به اثر تجربه گذشته در حل مسئله، انتقال می‌گوییم. در اینجا، مهسا از تجربه کار در مهدکودک در برخورد با خواهرزاده‌اش استفاده مثبت می‌کند.
 - عبارت دوم) گاهی افراد با یک نگاه خاص به مسئله نگاه می‌کنند و در حل آن مسئله ناتوان‌اند. بنابراین، نوع نگاه حل‌کننده مسئله باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد تحت‌الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. با تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله، فرد قادر به حل مسئله خواهد شد. نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت بوده و به همین علت آن‌ها قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش‌آمده بوده‌اند.
 - وقتی سماجت برای حل مسئله برای مدت زمانی نادیده گرفته می‌شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند، فراموش می‌شود. در نتیجه هنگام مراجعه مجدد و با نبود عواملی که مانع حل مسئله می‌شدند، حل مسئله محقق می‌شود. به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص، اثر نهفتگی می‌گویند.
- (درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

- مسئله‌های پیچیده از آنجایی که علل متعددی دارند، به راحتی قابل تعریف نیستند و از نوع خوب تعریف نشده هستند.
- مسئله اول: انتخاب رشته تحصیلی و مخصوصاً موفقیت در زندگی به علل زیادی بستگی دارد. پس یک مسئله پیچیده و از نوع خوب تعریف نشده است.

مسئله دوم: افزایش ابتلا به سینوزیت در فصل سرد سال، مسئله خوب تعریف شده است و علت پزشکی معینی دارد.
مسئله سوم: آبیاری گیاهان آپارتمانی تابع قواعد مشخصی است و یک مسئله خوب تعریف شده محسوب می‌شود.
مسئله چهارم: اضطراب دانش‌آموزان سر جلسه امتحان، علت‌های مختلفی دارد و یک راهبرد و اقدام مشخص برای کاهش اضطراب وجود ندارد؛ پس مسئله خوب تعریف نشده است.

* نکته: مسئله‌هایی که در علوم انسانی با آن‌ها مواجه هستیم، عمدتاً از نوع خوب تعریف نشده‌اند. درحالی‌که مسئله‌های علوم دیگر این‌گونه نیست.

(درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

- در سبک تصمیم‌گیری احساسی، ملاک عواطف و هیجانات زودگذر هستند که ناپایدارند. در شرایط بحرانی بیشتر اقشار مردم حتی افراد غیرمتخصص براساس واکنش‌های هیجانی همدردی و دلسوزی افراد بیشتر تمایل دارند کمک کنند.
- در سبک تصمیم‌گیری وابسته، فرد به جای فکر کردن، کورکورانه از دیگران پیروی می‌کند. دلیل انتخاب رشته حقوق، پیروی کردن از پدری است که خود وکیل است و این رشته را انتخاب کرده است.
- ویژگی سبک تصمیم‌گیری تکانشی، عجله و شتاب ناگهانی است، دانش‌آموز بدون توجه به عواقب رفتارش (بر هم زدن کلاس درس) به‌طور ناگهانی تصمیم گرفته است که بلافاصله با پشیمانی همراه است.
- در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی، فرد دست‌دست می‌کند و تصمیم خود را عملی نمی‌سازد که باعث می‌شود تا مشکلش بیشتر می‌شود. مانند فردی که اعتیاد دارد و رفتن به کمپ را هر روز به تأخیر می‌اندازد.

(درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- مرحله پنجم از مراحل تصمیم‌گیری، اجرای بهترین اولویت است.
- در مرحله چهارم، به ارزیابی پیامدهای هر اولویت می‌پردازیم.
- در تصمیم‌گیری هر اولویتی، فرد تصمیم‌گیرنده را به مقصد می‌رساند ولی ممکن است اولویت مطلوب نباشد. درحالی‌که در حل مسئله ممکن است راه‌حل‌های مختلفی داشته باشیم، ولی فقط یک راه است که ما را به حل مسئله می‌رساند.

(درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

وقتی رفتار و باورمان (شناخت) هماهنگ نباشد، دچار ناهماهنگی ذهنی می‌شویم که به آن ناهماهنگی شناختی می‌گویند.

(درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۷۹. گزینه ۱ درست است.

- در انگیزه درونی فرد کار یا فعالیت را به‌خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد؛ زیرا به آن علاقه دارد، برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت دارد. به عبارت دیگر منبع لذت در خود تکلیف است.
در مثال‌های مربوط به هلیا، حمید و مینا، انگیزه درونی وجود دارد.
- در انگیزه بیرونی، عامل خارجی فرد را به انجام دادن کاری خاص برمی‌انگیزد و منبع آن در پاداش و لذت خارج از فرد قرار دارد؛ مانند رضا که برای نگرفتن نمره منفی قوانین را رعایت می‌کند.

(درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

- در فشار روانی مثبت، فشار باعث ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی می‌شود. (عبارت دوم و سوم)
- در فشار روانی منفی، فرد به دلیل نوع ارزیابی‌اش از مشکل، احساس ناخوشایندی را تجربه می‌کند و در نتیجه قادر به دستیابی به هدف نیست. (عبارت اول و چهارم)

(درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

عربی

۸۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«لَبِثَ: اقامت کرد، درنگ کرد» فعل ماضی ساده است؛ اما در گزینه «۴» به شکل مضارع التزامی و در گزینه «۲» به شکل ماضی بعید آمده که نادرست است.

«فَیْهَمْ: در آن‌ها» متعلق به فعل «لَبِثَ» است، اما در گزینه «۱» به اشتباه برای قسمت اول جمله ترجمه شده است. (عربی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«نَقُومُ ب: به ... می‌پردازد، انجام می‌دهد» (ردّ گزینه ۱)

«أَلَمْ تَرَوْا طَالِبَیْنِ: آیا ندیدید دو دانش‌آموزی (دانش‌آموزانی) را که» (ردّ گزینه ۳)

«تَتَضَارَبَانِ (جمله وصفیه): همدیگر را می‌زدند، زد و خورد می‌کردند» (ردّ گزینه ۳)

«أَنْ تَدْخُلَ: دخالت کند» (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴) (دَخَلَ: داخل شد)

«فِی السَّاحَةِ الْمَدْرَسَةِ تَتَضَارَبَانِ: در حیاط مدرسه همدیگر را می‌زدند» (ردّ گزینه ۴)

(عربی (۱) - درس ۴ / عربی (۲) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«إِنْ تُطَالِعْ: اگر مطالعه کنی» فعل شرط و مخاطب است؛ چون مرجع اسمی ندارد که بخواهد غایب (هی: او) باشد. (ردّ گزینه ۳) همچنین فعل مضارع است. (ردّ گزینه ۱)

«تَفْهَمْ: می‌فهمی» جواب شرط و مخاطب است و ضمناً فعل مضارع است. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)

«الكَائِنَاتُ: موجودات» جمع است. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)

«قَدْ یَبْلُغُ: گاهی می‌رسد، شاید برسد» مضارع است. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)

(عربی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«مَا أَجْمَلُ: چه زیباست» اسم تفضیل نیست. (ردّ گزینه ۳)

«إِذَا: هرگاه، اگر» مترادف «إِذَا» است و «هَما» در اینجا منفی‌ساز نیست. (ردّ گزینه ۴)

«صَبَرَ...كَثِيراً: بسیار صبر کنند» فعل است نه اسم. (ردّ گزینه ۳)

«أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ الإِلَهِيَّةِ: درهای رحمت الهی» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)

«إِطْمَأْنَنْتُ: آرام می‌گیرد» فعل لازم است و همچنین در اینجا معطوف به جواب شرط شده و مضارع ترجمه می‌شود. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴)

* نکته: دقت کنید که در اینجا، جمله شرطی است؛ به همین دلیل فعل‌های ماضی، به صورت مضارع ترجمه شده‌اند.

(عربی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«أَخَذَ...يُطَالَعُونَ: شروع به مطالعه کردند» (ردّ گزینه ۳)

«كُتِبَهُمُ الدَّرَاسِيَّةُ: کتاب‌های درسی خود» (ردّ گزینه ۲)

- «لَمْ يَكُونُوا اسْتَمَعُوا: گوش نداده بودند» (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)

* نکته: دقت کنید که فعل «سَمِعَ: شنید» را با «اسْتَمَعَ: گوش داد» اشتباه نگیرید.

- «مفاهیم کلام معلّمهم العمیقة: مفاهیم عمیق سخنان (سخن) معلم خود» (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)

(عربی (۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

«مِفْتَاحُ النَّجَاحِ الْحَقِيقِيّ» یک ترکیب «وصفی - اضافی» است که در آن «مِفْتَاحُ» و «الْحَقِيقِيّ» هردو «فتح» (کَ) دارند؛ پس

«موصوف» و «صفت» هستند و «الْحَقِيقِيّ: واقعی» باید با «مِفْتَاحُ: کلید» ترجمه شود، نه «النَّجَاحُ: موفقیت».

ترجمه درست: «کلید واقعی موفقیت»

(عربی (۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لفظ «که» مربوط به «جمله وصفیه» (فعل «يَزْرَعُ») است و باید قبل از آن ترجمه شود نه جای دیگری. «أنواع» به

«الخَضراوات المُخْتَلِفَة» اضافه شده و معرفه است نه نکره، ضمناً «أنواع الخَضراوات المُخْتَلِفَة: انواع مختلف سبزیجات» یک

ترکیب «وصفی - اضافی» است و حرف «از» در ترجمه آن اضافی است.

ترجمه درست عبارت: «پدر کشاورز من مزرعه‌ای بزرگ در شمال کشور داشت که در آن انواع مختلف سبزیجات را می‌کاشت.»

(۲) «عَدَّة مَرَّات: چند (چندین) دفعه (مرتبه)»

(۴) «أَخَذَ يُغَيِّر: شروع کرد به تغییر، شروع به تغییر... کرد، شروع کرد... تغییر دهد»

«تُصَبِّحُ الأَوْضَاعَ مُنَاسِبَةً: اوضاع مناسب شود؛ حواستان باشد «تُصَبِّحُ» فعل ناقصه است و نباید به شکل متعدی ترجمه شود.

* نکته: «أَخَذَ، بدأ + مضارع» به شکل‌های [شروع به «مصدر» کرد / شروع کرد به «مصدر» / شروع کرد + مضارع التزامی]

ترجمه می‌شود.

مثال: «أَخَذَ الأبُ يَكْتُبُ: پدر شروع به نوشتن کرد / پدر شروع کرد به نوشتن / پدر شروع کرد بنویسد.»

(عربی (۱) - درس ۷ / عربی (۲) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۸. گزینه ۳ درست است.

- «دو دانش‌آموز: الطَّالِبَانِ الاثْنَانِ، الطَّالِبَتَانِ الاثْنَتَانِ» عدد یک و دو اصلی بعد از معدود می‌آید. (ردّ گزینه ۱) البته اسم مثنی

را می‌توان بدون عدد نیز آورد. ضمناً عدد و معدود از نظر جنسیت، باید مطابق هم باشند. (ردّ گزینه ۴)

- حرف «و» در گزینه‌های (۲ و ۴)، اضافه است.

- «ندیده بودم: ما كُنْتُ رَأَيْتُ، ما كُنْتُ قَدْ شَاهَدْتُ» یا به شکل «رَأَيْتُ، شَاهَدْتُ» ماضی بعید است. (ردّ گزینه ۴)

- «طالبتان اثنتان» مثنی و مؤنث است، لذا عدد آن به شکل مؤنث «واحدة» می‌آید اما در گزینه ۲ «بصورت مذکر آمده است.

(ردّ گزینه ۲)

- «به کلاس ما: إلی صَفَّنَا» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴)

(عربی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۹. گزینه ۱ درست است.

ترجمه عبارت: «عالم بدون عمل، مانند درخت بدون میوه است.» مفهوم بیت مقابل این عبارت، به این موضوع اشاره دارد که

«هرکسی عالم‌تر باشد، توانا تر است.» که بی‌ارتباط با آن است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۲) «مردم خفتگان اند پس هنگامی که می‌میرند، بیدار می‌شوند.»

(۳) «هرکسی دشمنی بکارد، زبان درو می‌کند.»

(۴) «شرافت انسان به علم و ادب است نه به اصل و نسب.»

(عربی (۱ و ۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

ترجمه متن:

«محیط، یک عامل اساسی در شکل‌گیری شخصیت انسان به حساب می‌آید و نادیده گرفتن تأثیر آن امکان ندارد. کودک از بدو تولدش، از آنچه اطراف اوست شروع به تأثیرپذیری می‌کند و از محیط احاطه‌کننده‌اش می‌آموزد. نقش خانواده و به‌ویژه پدر و مادر و علاوه بر آن معلمان، دوستان و جامعه در شکل‌گیری شخصیت او زیاد است. همین‌طور رسانه‌های جمعی و عادات اجتماعی تأثیری عمیق بر رفتار کودک و اندیشیدن او می‌گذارد. کودکی که با تنبلی رشد می‌کند، امکان ندارد که یک شخص تولیدکننده‌ای باشد که بداند چطور از وقتش و تلاش‌هایش استفاده کند. اما طفلی که به خاطر بدرفتاری پدر و مادرش یا مدرسه‌اش، سرکش یا عاصی بزرگ می‌شود، دشوار است که به قوانین پایبند باشد؛ بلکه گاهی در زندگی خود مجرم و در آخرتش گناهکار می‌شود. بنابراین تربیت به‌شکلی زیاد، بر ثبات جامعه و سلامتی و امنیت آن و نیز در پیشرفت سیاسی و علمی‌اش تأثیر می‌گذارد.»

۹۰. گزینه ۴ درست است.

«یادگیری مبانی رفتار و انضباط از طریق توسعه مهارت‌های فکر کردن» در متن نیامده است.
ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) اثرگذاری و اثرپذیری متقابل بین انسان و محیط‌زیست
- (۲) تأثیر تربیت صحیح در ساختن شخصیت انسان
- (۳) شیوه‌های تربیت نادرست و تأثیر آن بر شخصیت

۹۱. گزینه ۳ درست است.

یادگیری کودک از آغاز زندگی‌اش چگونه شروع می‌شود؟ با تأثیرپذیری از محیط احاطه‌کننده‌اش آغاز می‌شود و از آن می‌آموزد.
ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) با نیروهایی که در رشدش و شخصیت فردی‌اش اثر می‌گذارد. (کودک هنوز شخصیت فردی پیدا نکرده است تا از آن یاد بگیرد).
- (۲) با عوامل درونی که از خلال جزئیات زندگی‌اش شکل می‌گیرد. (عوامل درونی چیزی را یاد نمی‌دهند).
- (۴) از آنچه از پدر و مادرش یاد می‌گیرد و آنچه به او منتقل می‌کنند. (والدین یکی از عواملی است که کودک را احاطه کرده‌اند نه همه آن‌ها).

۹۲. گزینه ۱ درست است.

جامعه چگونه امکان دارد که در تربیت کودک به‌شکل درست سهیم باشد؟ «کار را به عوامل وراثتی واگذار کند تا به آن اقدام کنند.» نادرست است؛ زیرا انتقال عوامل وراثتی به خودی خود صورت می‌گیرد و ممکن است به تربیت صحیح منجر نشود.
ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۲) کار را به اعمال مردم و گفته‌های رسانه‌های جمعی واگذار کند.
- (۳) از طریق تأثیر وسایل ارتباط جمعی بر پدران و مادران و دوستان
- (۴) محیط آموزشی مناسب را برای شکل‌گیری شخصیت او به شکل مناسب آماده کند.

۹۳. گزینه ۳ درست است.

«يَتَعَلَّمُ» فعل مضارع ثلاثی مزید از باب «تَفَعَّلَ» است نه «تَفَعَّلَ».

*نکته: اگر فعل مضارع با یکی از حروف «يَدَّ، تَدَّ، اَدَّ یا نَدَّ» شروع شود و پس از این حروف در ادامه «تَشْدِيد (ـَـ)» بگیرد؛ از باب «تَفَعَّلَ» است. مثال: «يَتَخَلَّصُ»، «تَتَفَكَّرُ»

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۹۴. گزینه ۲ درست است.

«عامل» اسم فاعل ثلاثی مجرد است؛ بنابراین نمی‌تواند از فعل ثلاثی مزید (عامل) ساخته شود؛ بلکه از فعل «عَمِلَ» که ثلاثی مجرد است، ساخته می‌شود. اسم فاعل از فعل «عَامِلَ» کلمه «مُعَامِلَ» است.
(عربی (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۵. گزینه ۲ درست است.

«تَتَكَلَّمُ» مضارع از باب تَفَعُّل است و عین الفعل آن باید مفتوح («كَـ دار») باشد. در این گزینه نیز «مُسْتَمْعَات» نادرست است و «مُسْتَمْعَات» درست می‌باشد؛ زیرا به اسم فاعل نیاز داریم. (گوش‌فرا دهندگان)
(عربی (۱) - درس ۳ و ۴ / عربی (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۶. گزینه ۱ درست است.

ترجمه صورت سؤال: چند فعل در این عبارت ممکن است که نون وقایه بگیرند؟
می‌دانیم هنگامی که نون وقایه به همراه ضمیری به فعل بچسبد، مفعول است؛ پس نون وقایه فقط می‌تواند با فعل متعدی بیاید و صورت سؤال به دنبال تعداد فعل‌های متعدی در جمله بالاست که چهار فعل «يَرْتَكِبُ: مرتکب می‌شود»، «يَزْرَعُ: می‌کارد»، «يَنَالُ: می‌رسد» و «يُرْضَى: راضی می‌کند» متعدی‌اند و مفعول می‌گیرند. فعل‌های «يَبْتَعدُ: دور می‌شود» و «يُظْهَرُ: آشکار می‌شود» لازم‌اند و «يَكُونُ» فعل ناقصه است که هیچ کدام نون وقایه قبول نمی‌کنند.
(عربی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۷. گزینه ۳ درست است.

اسم‌های مرفوع در گزینه‌ها:

- (۱) رسالة (اسم «كان»)
 - (۲) عَيْن (مبتدا) / هِيَ (مبتدا) / ثابتة (خبر)
 - (۳) حبيبة (اسم «كان») / الصادقة (صفت مبتدا) / حوادث (فاعل) / المرأة (صفت فاعل)
 - (۴) الرجل (فاعل) / المذنب (صفت فاعل)
- (عربی (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۸. گزینه ۲ درست است.

صورت سؤال عبارتی را می‌خواهد که در آن اسمی با وزن «أفعل» دلالت بر ارجحیت یا برتری نداشته باشد. به عبارت دیگر سؤال می‌گوید کدام وزن «أفعل» اسم تفضیل نیست که در گزینه «۲» «أَعْلَمُ: خبر می‌دهم» فعل مضارع از باب «إفعال» است و اسم تفضیل نیست. (به آن‌ها خبر می‌دهم که نمی‌توانم در گردش علمی همراهی‌شان کنم).
اسم تفضیل در سایر گزینه‌ها:

- (۱) «الطَّف: لطیف‌ترین، آرام‌ترین»
- (۲) «أَضَرَّ: زیان‌آورتر»
- (۳) «أَرْفَعَ: بالاترین، رفیع‌ترین»

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴ / عربی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۹. گزینه ۳ درست است.

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن فعلی که درباره یک اسم مجهول (ناشناخته) یا همان اسم نکره خبر می‌دهد نباشد. به بیان دیگر پاسخ تست، گزینه‌ای است که جمله وصفیه نداشته باشد که در گزینه «۳» جمله وصفیه نمی‌بینیم.
*نکته: دقت کنید که در این عبارت جمله شرطی وجود دارد؛ پس «يُسَاعِدُ» جواب شرط است و نمی‌تواند جمله وصفیه باشد.
(هر کس در کودکی کتابی را بخواند، به او کمک می‌کند تا بزرگسالی‌اش پاسخ بدهد).
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در این عبارت «ألوان» اسم نکره و «تَدَلَّ» جمله وصفیه آن است.
 - (۲) «موضوعات» اسم نکره و «شَحِيرَّ» جمله وصفیه آن است.
 - (۴) «نملة» در این گزینه اسم نکره است و «تَحْمِلُ» جمله وصفیه آن است.
- (عربی (۲) - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه «کان» چون مربوط به یک موضوع «ثابت و همیشگی» (قدرت گردباد) است، بیانگر زمان حال است و به صورت «است» ترجمه می شود.

ترجمه: «قدرت گردباد در تخریب اشیای مختلف، عجیب است.»

در سایر گزینه ها «کان» به معنای «بود» است و بر مفهوم «گذشته» دلالت دارد.

(۱) «كُنْتُ مَشْغُولًا: مشغول بودم»

(۳) «كَانَ: بود»

(۴) «كَانُوا وَاقِفِينَ: ایستاده بودند»

(عربی (۲) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

چون مرحله آخر در نمودار مرحله بررسی و تفسیر است؛ قاعدتاً باید مراحل «الف» تا «پ» شامل: پرسش های تحقیق، شناسایی منابع و گردآوری اطلاعات باشد.

ضمناً در گزینه ها باید ترتیب مراحل رعایت شود.

بررسی گزینه های نادرست:

(۱) عبارت اول، مربوط به انتخاب موضوع (مرحله اول) و عبارت سوم، مربوط به مرحله سوم.

(۲) عبارت اول، مربوط به مرحله ششم (گزارش یافته های پژوهش) است.

(۴) عبارت دوم، مربوط به مرحله اول (انتخاب موضوع) است.

(تاریخ (۱) - درس ۱، ص ۶ و ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

(تاریخ (۱) - درس ۴، ص ۳۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت ها:

(الف) تمدن سند در زمان ورود آریایی ها به هند در ۱۵۰۰ ق. م رو به انحطاط گذاشته بود و نخستین شهرها در چین در حدود ۱۵۰۰ ق. م تأسیس شدند.

(ب) اقوام آریایی در حدود ۱۵۰۰ ق. م به هند وارد شدند و اقوام هند و اروپایی در حدود ۱۵۰۰ ق. م به شبه جزیره ایتالیا وارد شدند. (تاریخ ۱ درس ۶ ص ۵۵)

(پ) سومری ها پیش از اقوام دیگر تمدن و دولت - شهرها را تأسیس کردند. اکدی ها در حدود ۲۴۰۰ ق. م بر دولت - شهرهای سومری مسلط شدند.

(ت) مدتی پس از آنکه سومریان زندگی در شهرها را آغاز کردند، در مصر نیز تمدن شروع به جوانه زدن کرد.

(تاریخ (۱) - درس ۴، ۵ و ۶، ص ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۴۳ و ۴۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

تأسیس شهرهای چغامیش و شهداد، ساخت ابزارهای مفرغین در لرستان، ساختن ظروف سفالی و ابداع چرخ سفالی، مربوط به دوره پیش از تاریخ است.

پرستش اینشوشیناک خدای شهر شوش، مربوط به دوره تاریخی (دوره ایلامی) است.

(تاریخ (۱) - درس ۸، ص ۷۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- خسرو انوشیروان برای سامان بخشیدن به اوضاع کشور، اصلاحاتی را در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد.
 - در یکی از جنگ‌های شاپور اول، گردیانوس امپراتور روم کشته شد.
 - در زمان بهرام یکم، مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد.
 - در قرن ۴ م. در زمان شاپور دوم ساسانی، اوستا به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.
- (تاریخ (۱) - درس ۱۴، ص ۹۵، ۹۶، ۱۲۹ و ۱۳۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

- (الف) اسیران جنگی بیگانه در فعالیت‌های کشاورزی، معادن، ساختمان‌سازی و کارهای منزل به کار گرفته می‌شدند. ← اشکانیان
- (ب) این دوره، سرآغاز نابرابری‌های اقتصادی، اجتماعی و شکل‌گیری طبقات اجتماعی است. ← مادها
- (پ) موبدان زرتشتی مدافع نابرابری‌های طبقاتی و امتیازات طبقه حاکم بودند و چنین وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها و تمایزها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است. ← ساسانیان
- (ت) گروه جنگجویان نسبت به دو گروه روحانیون، شبانان و کشاورزان در جایگاه بالاتری قرار گرفت. ← هخامنشیان
- (تاریخ (۱) - درس ۱۲، ص ۱۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

- در دوران سلوکیان و اشکانیان علاوه بر اهوره‌مزدا، خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا ستایش می‌شدند و برخی از پادشاهان اشکانی، به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آناهیتا ساختند. در عهد اشکانی، ستایش ایزدمهر (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت.
- (تاریخ (۱) - درس ۱۴، ص ۱۳۱ و ۱۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

ترتیب زمانی وقوع رویدادها:

- (الف) مرگ هشام بن عبدالملک (۱۲۵ ق.)
- (پ) به خلافت رسیدن ابوالعباس سفاح (۱۳۲ ق.)
- (ب) تصرف قرطبه در اندلس توسط عبدالرحمن بن معاویه (۱۳۸ ق.)
- (ت) بنای شهر بغداد توسط منصور عباسی (حک ۱۳۶ - ۱۵۸ ق.)
- (تاریخ (۲) - درس ۶ و ۷، ص ۶۳ و ۶۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

- غزوه بدر ضربه جبران‌ناپذیری بر قریش وارد آورد و قدرت و موقعیت آنان را در منطقه حجاز تضعیف کرد.
- ناکامی قریش در جنگ خندق و کاهش فعالیت‌های نظامی آنان علیه اسلام، زمینه را برای نشر اسلام در میان قبیله‌های منطقه حجاز فراهم کرد.
- قرآن، صلح حدیبیه را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرده است.
- تغییر قبله مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه، یکی دیگر از اقداماتی بود که به فرمان الهی و در پی بهانه‌جویی یهودیان انجام گرفت.
- (تاریخ (۲) - درس ۴، ص ۳۷ و ۳۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

- اختلافات مذهبی و تفاوت‌های قومی، فرهنگی و زبانی که میان توده‌های مردم شام با طبقه حکومتگر رومی وجود داشت، سبب شده بود که پایه‌های حاکمیت امپراتوری روم شرقی در این منطقه سست شود.
- مصریان به دلایل مختلفی از حاکمیت امپراتوری روم بر سرزمین خویش ناخشنود بودند؛ زیرا از یک سو مالیات‌های سنگینی را به رومیان پرداخت می‌کردند و از سوی دیگر اجازه نداشتند که به مقام‌های عالی برسند. علاوه بر آن، مسیحیان مصر اختلافات مذهبی شدیدی با رومیان داشتند.

در هر حال، اعراب مسلمان طی نبردهایی، لشکریان رومی را شکست دادند و شهرهای مصر را یکی پس از دیگری به جنگ و یا به صلح گشودند. بررسی پیمان‌های صلح مصریان با مسلمانان در منابع تاریخی، نشان می‌دهد که محتوای پیمان‌های مذکور شباهت زیادی به قرارداد صلح بیت‌المقدس دارد.

ابوبکر، در اواخر خلافت خود، چندین سپاه را به سوی منطقه شام فرستاد. این سپاهیان در چند نبرد که بیشتر آن‌ها در زمان خلافت عمر به وقوع پیوست، نیروهای رومی و متحدان محلی آنان را شکست دادند و شهرها و آبادی‌های آن منطقه را یکی پس از دیگری، اغلب با پیمان صلح گشودند.

(تاریخ (۲) - درس ۶، ص ۴۹ و ۵۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۱. گزینه ۲ درست است.

الف) میرداماد در حوزه فلسفه و عرفان فعالیت داشت و از بنیان‌گذاران مکتب فلسفی اصفهان است. ملاصدرا از شاگردان شیخ بهایی و میرداماد بود.

ب) فارابی فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلامی و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود، پایه‌گذاری کرد. ابن‌سینا فلسفه مشایی را به اوج رساند.

پ) دوران طولانی حکومت سلسله‌های غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی، همزمان، شاهد تداوم رشد فلسفه و علوم طبیعی در آغاز و سپس افول تدریجی این علوم بود.

ت) ملاصدرا میراث گرانبگر چهار جریان فکری بزرگ اسلامی یعنی فلسفه مشاء، اشراق، کلام و عرفان را به هم درآمیخت و نظام فلسفی نوینی به وجود آورد. شاخص‌ترین چهره فلسفی عصر صفوی و دوران بعد تا زمان ما، ملاصدرا است.

(تاریخ (۲) - درس ۹، ۱۰ و ۱۴، ص ۹۷، ۱۱۰، ۱۵۱ و ۱۵۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

- حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید.

- حکومت‌های شیعه‌مذهب سربداران و سادات مرعشی مازندران و سلسله آل مظفر از جمله قیمومیت‌های (حکومت‌های) محلی غیرمغولی بعد از مرگ ابوسعید ایلخان مغول بودند.

(تاریخ (۲) - درس ۱۱، ص ۱۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

در میان کشورهای اروپایی، پرتغالی‌ها و اسپانیایی‌ها که از تجارت پروتق دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن سود زیادی نمی‌بردند، انگیزه و شوق بیشتری برای کشف راه‌ها و سرزمین‌های جدید از خود نشان می‌دادند؛ زیرا از یک‌سو قادر به رقابت با دولت - شهرهای ایتالیایی که تجارت این منطقه را به انحصار خود داشتند، نبودند. از سوی دیگر با حکومت عثمانی که بر مناطق شمال شرق و شرق دریای مدیترانه تسلط داشت، ستیز و دشمنی داشتند.

(تاریخ (۲) - درس ۱۶، ص ۱۸۱؛ سطح دشواری: متوسط)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به‌صورت واضح و روشن بیان کند. بهتر است صورت مسئله را به شکل سؤالی نوشته و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود.

- در مرحله طرح سؤال و بیان مسئله، مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است.

- فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود، جهت می‌دهد.

- پژوهشگر در روش میدانی برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد. درواقع، او باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد نظر ببرد.

چون نمودار باید ترتیب مراحل پژوهش را رعایت کند، پس اگر «الف» مرحله طرح سوال باشد، «ب» به تدوین فرضیه اشاره دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر دو عبارت «الف» و «ب» اشاره به تدوین فرضیه دارد.

(۲) ترتیب مراحل پژوهش رعایت نشده است. اگر «ب» پردازش باشد، «پ» باید نتیجه‌گیری باشد.

(۴) ترتیب مراحل پژوهش رعایت نشده است. اگر «ب» تدوین فرضیه باشد، «پ» باید به جمع‌آوری اطلاعات اشاره کند.

(جغرافیا (۱) - درس ۲، ص ۱۰، ۱۱ و ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) رودهای بسیاری از زاگرس سرچشمه می‌گیرند. جریان آب در این رودها به علت تغییرات اقلیمی، دچار نوساناتی شده و از حالت منظم به حالت نامنظم و طغیانی تغییر شکل داده است.

(ب) ریزش‌های جوی شدید، کوه‌ها را فرسایش می‌دهد و مواد آن در دسترس این رودها قرار می‌گیرد. به نظر می‌رسد طی سه دهه اخیر، طغیان در رودهای حوضه زاگرس بیش از گذشته شده و در پی آن، حمل رسوب توسط رودها به تشکیل شکل‌های جدیدی از ناهمواری منجر شده است.

(پ) توفان‌های گرد و غبار از دیگر عواملی است که هم طبیعت و هم انسان در منطقه زاگرس در ایجاد و گسترش آن‌ها مؤثر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در دیگر موارد توضیحات یا جابه‌جا نوشته شده است یا به موارد انسانی اشاره دارد.

(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۲۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

«الف» مدار ۲۵ درجه شمالی و «ب» ۴۰ درجه شمالی است و در مدار «الف» زاویه تابش خورشید نزدیک به عمود است و هرچه به سمت «ب» پیش برویم، زاویه مایل‌تر می‌شود؛ پس به‌طور کلی دما از جنوب به شمال ایران کمتر می‌شود.

(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۳۶ و ۳۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

ضرورت تأمین امنیت کشور ایجاب می‌نماید تا در سیاست‌گذاری‌های جمعیتی مقوله تأمین نیروی دفاعی کافی برای حفظ تمامیت ارضی و حفظ حدود و ثغور مرزها و مقابله با دشمنان میهن مورد نظر قرار بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جغرافی‌دانان معتقدند که نقشه پراکندگی جمعیت، پیوسته در حال تغییر است. در دهه‌های اخیر، نقش انسان به‌عنوان عامل تأثیرگذار در پراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشمگیری داشته است.

(۳) اطلاع از میزان رشد جمعیت، پایه محاسبه فرمول دو برابر شدن جمعیت است. زمان به دست‌آمده سبب می‌شود تا برای آینده، پیش‌بینی‌های لازم را انجام دهند.

(۴) جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسیتی جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.

(جغرافیا (۱) - درس ۷، ص ۶۳ تا ۶۹، سطح دشواری: متوسط)

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

ایجاد جزایر مصنوعی توسط دولت امارات عربی متحده، از مصادیق تحت تأثیر بودن نواحی از تصمیمات سیاسی حکومت‌ها است؛ برای ساختن این جزایر، مقدار زیادی سنگ و خاک از بستر خلیج فارس بالا کشیده می‌شود، این خاک‌برداری و گل‌آلود شدن وسیع آب، به بوم‌سازگان (اکوسیستم) دریایی و آب‌سنگ‌های مرجانی آسیب رسانده است. صاحب‌نظران معتقدند که ساختن این جزایر پیامدهای بسیار نامطلوبی برای محیط‌زیست خلیج فارس دارد.

(جغرافیا (۲) - درس ۲، ص ۱۳ و ۱۴؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

در بارندگی جبهه‌ای (سیکلونی) دو توده هوا به هم برخورد می‌کنند و این نوع بارندگی بیشتر در محل برخورد توده‌های هوا با یکدیگر به وجود می‌آید. جبهه قطبی در ناحیه معتدله تشکیل می‌شود.
(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) پخش فرهنگی:

گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک‌اند و پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم، از ناحیه‌ای به ناحیه دیگر منتقل می‌شود؛ مانند بازی «هاکی» که مبدأ آن کانادا است؛ اما در بین مردم آمریکا و نواحی مرزی کانادا بسیار رواج دارد.

ب) چشم‌انداز فرهنگی:

در بین عناصر فرهنگی، دین نقش مهمی در خلق چشم‌اندازهای فرهنگی دارد. پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم‌اندازهای خاصی را در قالب معماری، هنر، نقاشی، مجسمه‌سازی و ایجاد مکان‌های مقدس و زیارتگاهی به وجود می‌آورند.

(جغرافیا (۲) - درس ۶، ص ۸۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن روش‌های علمی، بذره‌های اصلاح‌شده، کود و آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که از جمله این کشورها می‌توان به فیلیپین و پاکستان اشاره کرد.

ب) کشورهای پیرامون عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام هستند و از نظر توسعه صنعتی و فناوری‌های نوین در سطح پایین‌تری قرار دارند. از جمله این کشورها در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین می‌توان به کشورهای افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبیا، پرو و نیکاراگوئه اشاره کرد.

(جغرافیا (۲) - درس ۷ و ۸، ص ۸۸ و ۱۰۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

شهر شعاعی یا ستاره‌ای، دارای یک مرکز اصلی بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند. روستای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود است.

(جغرافیا (۱) - درس ۹، ص ۸۲ و ۸۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

باغداری از مهم‌ترین اقلام صادراتی است و دامداری نقش مهمی در اقتصاد غذایی، اشتغال و تولید ناخالص داخلی دارد.

(جغرافیا (۱) - درس ۱۰، ص ۹۰، ۹۱ و ۹۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

مرزهای غیرطبیعی (مصنوعی): در بخش‌هایی از زمین که امکان استفاده از پدیده‌های طبیعی برای تعیین خطوط مرزی وجود نداشته باشد، با استفاده از مختصات جغرافیایی (مدارها و نصف‌النهارها)، خط مرزی تعیین می‌شود؛ مانند مرز بین کانادا و آمریکا روی مدار ۴۹ درجه شمالی. مرزهای غیرطبیعی یا مصنوعی همچنین با توافق دو کشور همجوار بر روی زمین تعیین و علامت‌گذاری می‌شود؛ مانند مرز ایران و افغانستان.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هیچ کدام از موارد، مرز پیش‌تاز نیست.

(۳) «الف» مرز تحمیلی نیست.

(۴) هیچ کدام از موارد، مرز تحمیلی نیست.

(جغرافیا (۲) - درس ۱۰، ص ۱۳۲ و ۱۳۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کمبود جمعیت و عدم دسترسی به آب‌های آزاد، کاهش قدرت ملی را ایجاد می‌کند.
 - (۲) کمبود آب و فرسایش خاک، مشکل ایجاد می‌کند.
 - (۳) ناهمگونی جمعیت و چندپاره بودن و آلودگی خاک سبب کاهش قدرت ملی است.
- (جغرافیا (۲) - درس ۱۱، ص ۱۵۰ و ۱۵۱؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

گزاره اول) گزاره‌ای نادرست است؛ زیرا میان اجزاء و کل مجموعه رابطه تباین برقرار است، مانند چرخ و ماشین. گزاره دوم) نادرست است؛ زیرا در این تعریف دو مغالطه رخ داده است، که عبارتند از: (۱) مغالطه توسل به معنای ظاهری: (میان دلالت التزامی خانه و دلالت مطابقی) (۲) مغالطه ابهام در مرجع ضمیر: در کلمه پیدایش (ش) می‌تواند هم به خانه و هم به دزد برگردد.

گزاره سوم) نادرست است؛ زیرا برخی مفاهیم کلی نیز وجود دارد که تنها یک مصداق دارند. در تعریف مفهوم کلی بیان می‌شود که قابلیت فرض مصادیق متعدد را دارد. یعنی صرف فرض تعدد است و الزاماً مصادیق متعدد ندارند و می‌تواند تنها یک مصداق داشته باشد و کلی باشد و یا حتی هیچ مصداقی نداشته باشد.

(منطق - درس ۲ و ۳، ص ۱۷، ۲۱ و ۲۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

در این تعریف، ابتدا مفهومی عام (وسیله) آورده شده و سپس به بیان ویژگی‌های اختصاصی آن (پردازش و تحلیل داده‌ها و ...) پرداخته است. به‌طور کلی در تعریف به کاربرد جز تعریف‌های مفهومی است که در اینجا هم اعمال شده است.

(منطق - درس ۴، ص ۳۱؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

اسم‌های جمع بدون علامت جمع مثل ملت، مردم و ... و اسم‌های جمع با علامت جمع مثل دانش‌آموزان، انسان‌ها، کتاب‌ها و ... اگر بر تک‌تک مصادیق قابل حمل باشند، کلی بوده و قضیه شخصی نیست. اگر این اسم‌های جمع بر تک‌تک مصادیق و افراد قابل حمل نباشند، بلکه بر کل مجموعه افراد قابل حمل باشد، جزئی بوده و قضیه شخصی است. با توجه به این نکته، موضوع قضیه اول (الف) اسم جمع بوده و بیانگر مفهومی کلی است که مصادیق متعدد دارد، و موضوع قضیه دوم (ب) مفهومی جزئی است که فرض داشتن مصادیق متعدد برای آن محال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) از میان دو گزاره تنها یک قضیه شخصی است. (ردّ گزینه ۱)
 - (۲) قضیه اول شخصی نیست و موضوع قضیه دوم امری جزئی است و نه کلی چون مجموعه مردم ایران که ۸۶ میلیون نفرند، یک مصداق بیشتر ندارد. (ردّ گزینه ۲)
 - (۴) موضوع قضیه نخست، مفهومی کلی و موضوع قضیه دوم مفهومی جزئی است. (ردّ گزینه ۴)
- (منطق - درس ۶، ص ۵۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

با توجه به اینکه گزینه‌ها به‌صورت شعر هستند، باید از لحاظ معنایی آن‌ها را در قالب جمله‌های ساده تحلیل و سپس تعداد محمول به کار رفته را پیدا کرد.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) این بیت را می‌توان از لحاظ معنایی به سه گزاره تحلیل کرد: (۱- از لحاظ پستی با خاک راه برابر هستم. ۲- گریه می‌کنم و ۳- روزی نمی‌رسد)
- (۲) این بیت را می‌توان از لحاظ معنایی به چهار گزاره تحلیل نمود: (۱- آنان حاملند (کتاب با خود حمل می‌کنند). ۲- اما نادان هستند ۳- می‌پندارند که راکب هستند (گمان می‌کند که مسلط بر علم هستند). ۴) می‌پندارند که محمول هستند (گمان می‌کنند که مانند انسان‌های باارزش، مردم آن‌ها را در مسیری حمل می‌کنند).

۳) این بیت را می‌توان از لحاظ معنایی به سه گزاره تحلیل کرد: (۱- عمر در محمول رفت (عمر برای یافتن محمول سپری شد). ۲- عمر در موضوع رفت (عمر برای یافتن موضوع سپری شد). ۳- بی‌بصیرت عمر در مسموع رفت (بدون بینش، عمر برای شنیده‌ها سپری شد).

۴) این بیت را می‌توان از لحاظ معنایی به سه گزاره تحلیل نمود: (۱- وقت آنست که ضعف آید (زمان، ضعیف شدن است) ۲- وقت آن است که نیرو برود (زمان، رفتن نیرو است). ۳- وقت آن است که قدرت از منطق شیرین سخنگو برود (زمان، رفتن قدرت تعقل و شیرینی از سخن فرد سخنگو است).

با توجه به بررسی فوق در گزینه (۲)، چهار قضیه حملی وجود دارد، درحالی‌که در دیگر گزینه‌ها سه قضیه وجود دارد. (منطق - درس ۶، ص ۵۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

اصل قضیه: هیچ الف ب نیست. (کاذب)

تناقض: بعضی الف ب است. (صادق) (ردّ گزینه ۳)

عکس مستوی: بعضی ب الف است. (صادق) (ردّ گزینه ۴)

ساخت محمول با غیر از تناقض: بعضی الف غیر ب نیست. (صادق) (ردّ گزینه ۲) ←

(منطق - درس ۷، ص ۶۳ و ۶۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

الف) در این استدلال، دو مقدمه وجود دارد:

مقدمه ۱) هر انسانی (+) حیوان است. (-)

مقدمه ۲) هیچ انسانی (+) پروازکننده نیست. (+)

با توجه به این دو مقدمه یک قیاس شکل سوم وجود می‌آید که موضوع نتیجه از مقدمه اول و محمول نتیجه از مقدمه دوم است و اگر بخواهیم نتیجه بگیریم که (هیچ حیوانی (+) پروازکننده نیست. (+)). فاقد شرط سوم است؛ یعنی موضوع (هیچ حیوانی) در نتیجه علامتش مثبت است، اما در مقدمات علامتش منفی است. پس یک قیاس نامعتبر است.

ب) در این گزاره باتوجه به اینکه علی، بهزاد و دیگر انسان‌ها نمی‌توانند پرواز کنند (حکم جزئی سرایت‌یافته به کلی) نتیجه گرفته که هیچ انسانی نمی‌تواند پرواز کند (استدلال استقرائی است؛ تعمیم دادن حکم جزئی به کلی) (تأیید گزینه ۴) چون لفظ دیگران آمده نشان می‌دهد که دایره مصادیق می‌تواند زیاد باشد. لذا مغالطه تعمیم شتاب‌زده نیست. (ردّ گزینه ۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گزاره اول قیاس است درحالی‌که در استدلال استقرائی تعمیم شتاب‌زده داریم. قسمت دوم نیز نادرست است، چون تمثیل ناروا تشابه میان دو امر جزئی است در یک سری ویژگی‌ها باعث سرایت ناروای حکم یکی به دیگری شده است. (ردّ گزینه)

۲) حدّ وسط در «الف» به‌درستی تکرار شده، پس مغالطه عدم تکرار حدّ وسط، نادرست است. (ردّ گزینه)

۳) قسمت اول را می‌توان پذیرفت، اما در قسمت دوم تعمیم شتاب‌زده با توجه به توضیحات رخ نداده است. (ردّ گزینه)

(منطق - درس ۵ و ۸، ص ۴۵ و ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۲. گزینه ۳ درست است.

از صدق گزاره «بعضی الف ب است.» نمی‌توان به صدق یا کذب رابطه تداخل تحت تضاد (بعضی الف ب نیست.) دست یافت به عبارتی نامشخص است. (گزینه درست)

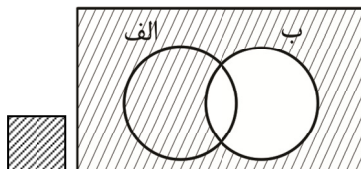
برای تشکیل قیاس معتبر باید مقدمات صادق باشند. لذا با استفاده از تناقض قضیه کاذب «بعضی ج ب نیست.» را به قضیه صادق «هر ج ب است.» تبدیل می‌کنیم. لذا دو مقدمه «هر الف ب است.» و «غیر ج ب است.» را خواهیم داشت. به عبارتی جابه‌جایی ترتیب دو مقدمه می‌تواند دو استدلال شکل دوم ترتیب داد که با حذف حدّ وسط می‌توان به دو نتیجه «هر الف ج است.» و «هر ج الف است.» دست یافت؛ اما به دلیل آن‌که حدّ وسط در هر دو مقدمه، علامت (-) دارد، هر دو نتیجه نامعتبر است. (فقدان شرط دوم) (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)

برای تشکیل قیاس در شکل چهارم دو حالت وجود دارد:

۱) تبدیل (هر الف ب است.) به متداخلش (بعضی الف ب است.) و سپس عکس مستوی آن به (بعضی ب الف است.) خواهیم داشت:

بعضی ب الف است.

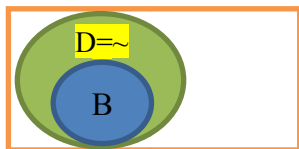
هر ج ب است.

غیر
ب

(۲) تبدیل (هر ج ب است) به متداخلش (بعضی ج ب است). و سپس عکس مستوی به (بعضی ب ج است). خواهیم داشت: بعضی ب ج است.
هر الف ب است.

در هر دو قیاس حدّ وسط دارای علامت منفی است و قیاس نامعتبر می‌باشد. (ردّ گزینه ۴)
پس نمی‌توان قیاس معتبری با این دو مقدمه تشکیل داد.
(منطق - درس ۷، ص ۶۳ تا ۶۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

باتوجه به داده‌های سؤال شکل زیر را خواهیم داشت و می‌توانیم بررسی زیر را داشته باشیم:
اگر A, B باشد، قطعاً C نیست. (اجتماعشان محال است).
اگر A, B نباشد، می‌تواند C و یا D باشد. یعنی می‌تواند C هم نباشد (ارتفاعشان محال نیست).
اگر A, C باشد، قطعاً B نخواهد بود. (اجتماعشان محال است).
اگر A, C نباشد، می‌تواند B باشد و می‌تواند B هم نباشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ارتفاعشان امکان‌پذیر است؛ پس گزینه «نادرست» است.

(۳) اجتماعشان محال است و ارتفاع امکان‌پذیر؛ پس «نادرست» است.

(۴) با استفاده از داده‌ها می‌توان وضعیت انفصال را مشخص کرد.

(منطق - درس ۹، ص ۸۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

در این پرسش مغالطات زیر وجود دارد:

(۱) مغالطه نگارشی — ۱- نحوه نگارشی علی رضا به صورت جدا می‌تواند این مغالطه را وجود آورد که میان علی و رضا با گذاشتن یک ویرگول دو نام داشته باشیم. به عبارتی این مغالطه می‌تواند دو عبارت متفاوت بسازد (علی، رضا) یا (علیرضا)
(۲) مغالطه نگارشی — ۲- میان رضا و ایمان ویرگول قرار بگیرد یا ویرگول نباشد. دو عبارت متفاوت می‌سازد (رضا، ایمان) یا (رضا ایمان: که جز اول نام و جز دوم فامیل) است.
به این ترتیب در ابتدای عبارت سه حالت می‌توان متصور شد (۱- علی، رضا، ایمان و ... (۲- علیرضا، ایمان و ...) (۳- علی، رضا ایمان و ...)

(۳) مغالطه نگارشی — ۳- نقش جهان (نام محلی در اصفهان) یا نقش جهان (میزان تاثیر و جایگاه جهان (عالم هستی)) تذکر: با توجه به وجود ضمیر (آن)، کاربرد «جهان» در معنای نام شخص دور از ذهن است و همچنین با توجه به تعیین شدن حالت (نقش جهان)، ابهام در مرجع ضمیر در ضمیر (آن) وجود ندارد.

(۴) مغالطه نگارشی — ۴- حیات (زندگی) و حیاط (نام محلی از خانه یا مدرسه ...)

(۵) مغالطه ابهام در مرجع ضمیر ۱- ضمیر (او) مشخص نیست به چه کسی برمی‌گردد.

(۶) مغالطه ابهام در مرجع ضمیر ۲- ضمیر (من) مشخص نیست به چه کسی برمی‌گردد.

(۷) مغالطه تله‌گذاری — هرکس که به طراح آن ایمان داشته باشد، اظهار شگفتی خواهد کرد.

(منطق - درس ۲، ص ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

نوع متن پرسش به نحوی است که جواد، مقدمات استدلال خودش را بدون اینکه نشان دهد مقصود نهایی‌اش چیست، برای آرش، آن هم در حضور دوستانشان بیان کرد و در هر مرحله از آرش اقرار گرفت و او را در مقابل دیگران وادار به پذیرش رفتاری که جواد از او دیده بود وادار کرد و نتوانست با او مخالفت کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) برهان در علوم مانند فلسفه، ریاضیات و معارف است که در پی حقایق هستیم و در آن از انواع استدلال‌های منطقی بهره می‌بریم که با چینش مقدمات و نتیجه‌گیری است. در این متن هیچ چینش مقدمات و نتیجه‌گیری مستقیم با رعایت حدّ وسط یا استقرا مواجه نیستیم، بلکه با اقرار گرفتن و نهایتاً دستیابی به هدف پذیرش شکست از طرف آرش است. با دقت در ابتدای سوال که بیان شده جواد و آرش دو رقیب هستند، می‌توان به سرعت پاسخ درست را دریافت.

(۳) این استدلال خطابه نیست چون در خطابه به صورت یک‌سویه ولی در جدل، گفت‌وگویی دوطرفه است.

(منطق - درس ۱۰، ص ۱۰۳ و ۱۰۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در بسیاری از پرسش‌های فلسفی، الزاماً به پاسخ نمی‌رسیم و به جای آن به دریافت فلسفی نائل می‌شود، لذا روشمندی الزاماً ما را به پاسخ نمی‌رساند. (گزینه درست)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تفکر در موضوعات فلسفی و پاسخ سؤالات فلسفی در ظاهر بی‌اهمیت هستند و نمی‌توانند در زندگی روزمره تأثیری بگذارند، اما در حقیقت این پرسش‌های می‌تواند تأثیرات مهمی بر زندگی و رفتار فرد بگذارد. (ردّ گزینه ۲)

(۳) موضوعات پرسش‌های فلسفی، بنیادی و اساسی بوده و موضوعاتشان کلی و در مقیاس بزرگ است. (ردّ گزینه ۳)

(۴) روش حل پرسش‌های فلسفی، عقلی محض می‌باشد و نمی‌توان با روش تجربی به آن‌ها پاسخ داد. (ردّ گزینه ۴)
(فلسفه (۱) - درس ۱، ص ۳، ۹ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۷. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) موضوع سؤال مرتبط با فلسفه‌های مضاف، یعنی شاخه‌های فلسفه می‌باشد. (فلسفه تحلیل زبان)

(۲) موضوع سؤال مرتبط با فلسفه‌های مضاف بوده، لذا مرتبط با بخش شاخه‌ای فلسفه است. (فلسفه فیزیک)

(۳) موضوع سؤال مرتبط با فلسفه‌های مضاف است و شاخه فلسفه محسوب می‌شود (فلسفه ریاضی)

(۴) این سؤال مرتبط با معرفت‌شناسی و بخش ریشه‌ای فلسفه است. باتوجه به اینکه تنها این گزینه مربوط به بخش ریشه‌ای است از دیگر سؤالات متمایز و متفاوت است.

(فلسفه (۱) - درس ۲، ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) پارمنیدس بیان می‌کند که برای استدلال خود در اینکه جهان ثابت است از تناقض میان هستی و نیستی استفاده می‌کرد و بیان می‌داشت که در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی‌توان گفت «نیستی، هست»، زیرا این جمله تناقض‌آمیز است و از این تناقض استفاده کرد و معتقد بود که حس تنها مرتبه ظاهری جهان و هستی را درک می‌کند و برای رسیدن به لایه باطنی و حقیقی باید از عقل استفاده کرد.

(۲) این گزاره نادرست است؛ زیرا فیثاغورس با ترکیب فلسفه و عرفان و ریاضی، نظام فلسفی خود را پایه‌گذاری کرد و این نشان‌دهنده بهره او از عرفان دارد. (ردّ گزینه ۲)

(۳) این گزینه نادرست است؛ زیرا قبل از آثار یونانیان، ما شاهد آثاری مکتوب در مسائل بنیادی هستی مانند اوپانیشادها و گاتاها هستیم، اما به دلیل اینکه نخستین آثار به زبان فلسفی در یونان نوشته شده و یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته، یونان را مهد تفکر فلسفی گفته‌اند. (ردّ گزینه ۳)

(۴) فلسفه مانند هر چیزی آغازی دارد، اما به دلیل اینکه آثار مکتوب از تمدن‌های باستانی در دست نیست و یا اینکه راجع به برخی تمدن‌ها اصلاً هیچ اطلاعاتی نداریم، طبق متن کتاب با اطلاعات امروز ما، به هیچ وجه نمی‌توانیم تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهیم. ناتوانی از جانب محدودیت‌های بشری و آثار مکتوب است وگرنه، هر چیزی در عالم بشری دارای آغاز است. (ردّ گزینه ۴)

(فلسفه (۱) - درس ۴، ص ۲۹، ۳۱ و ۳۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در کتاب می‌خوانیم که سقراط مردی بود که همه او را می‌شناختند. سخنان او ظاهری ساده و گاه خنده‌آور، بود و شیرین و پرمعنا بود. (گزاره‌ای درست درباره سقراط = ردّ گزینه)

(۲) با تمام اقشار مردم ارتباط داشت و با هرکس که به او گوش می‌داد، مسائل اساسی خداشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع را در میان می‌گذاشت. (گزاره درست = ردّ گزینه)

(۳) در کتاب می‌خوانیم که سقراط، روش بحث ثابتی داشت و با طرح سؤالاتی مخاطب را به حقیقت می‌رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد لذا خودش حقیقت را مستقیماً بیان نمی‌کرد. (گزاره درست = ردّ گزینه)

۴) سقراط، جهالت افراد قدرتمند و سفسطه‌گر را به رخ‌شان می‌کشد. از این رو او به چهره‌ای بسیار بحث‌برانگیز تبدیل شد که بسیاری از مردم او را دوست می‌داشتند و گروهی نیز از او بیزار بودند. (جذاب لعنتی) (لذا گزاره این گزینه نادرست است = گزینه انتخابی درست)

(فلسفه (۱) - درس ۵، ص ۳۶ تا ۳۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

در این پرسش باید میان نظریه امکان معرفت سوفیست‌ها و علت ناتوانی آنان به حقیقت تمایز قائل شد. از منظر سوفیست‌هایی همچون گرگیاس امکان معرفت برای انسان وجود ندارد و این مسئله به سبب گزینه‌های (۱ و ۳ و ۴) است و از طرف دیگر این گزینه‌ها اعتقاد آنان بود نه این که واقعاً حقایقی باشند که باعث ناتوانی سوفیست‌ها برای رسیدن به حقیقت شوند. همه می‌دانیم که در عالم، اشیاء فراوانی وجود دارد، بسیاری از اشیاء در عالم هستی درک‌شدنی هستند. لذا آن علتی که باعث شد تا سوفیست‌ها به حقیقت و علم مطابق با واقع دست نیابند، استدلال‌های نادرست‌شان و طرز تفکرشان درباره حقیقت بود. استفاده زیاد آنان از مغالطه و گرفتار شدن در دام مغالطات موجب شد تا آن‌ها استدلالی نادرست برای امکان معرفت بسازند.

در صفحه ۶۰ کتاب در ذیل بی‌اعتباری کل معرفت می‌خوانیم، سوفسطائیان به سبب اختلاف‌نظرها و مغالطه‌هایی که خودشان بدان متوسل می‌شدند، اصل امکان شناخت واقعیت را زیر سؤال بردند.

(فلسفه (۱) - درس ۵، ص ۳۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

در شناخت عقلی بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایق می‌رسیم که به این قبیل دانش‌ها «شناخت عقلی» می‌گوییم. و شناخت تجربی به شناختی می‌گوییم که عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد. این نوع شناخت را که عقل با همکاری حس به دست می‌آورد، «شناخت تجربی» می‌گوییم. شناخت تجربی خودش بر پایه چند قاعده عقلی است که برخی از آن‌ها: (۱- اصل علیت ۲- هر پدیده‌ای علت خاصی دارد ۳- طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.) این قواعد عقلی بوده و حاصل شناخت عقلی هستند.

بررسی گزینه‌ها:

۲) شناخت تجربی - شناخت عقلی

۱) شناخت عقلی - شناخت تجربی

۴) شناخت عقلی - شناخت تجربی

۳) شناخت عقلی - شناخت تجربی

در گزینه‌های فوق تنها گزینه‌ای که ترتیب «شناخت عقلی - شناخت تجربی» را ندارد، گزینه (۲) بوده که گزینه درست است.

(فلسفه (۱) - درس ۳ و ۷، ص ۲۵ و ۵۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) افلاطون شناخت عقلی را مطمئن‌تر از شناخت حسی می‌داند ولی این عقیده نشان نمی‌دهد که شناخت حسی را معتبر نداند، بلکه درجه اطمینان بیشتری برای عقل قائل است. (ردّ گزینه)

۲) پروتاگوراس شناخت حسی را معتبر می‌داند و بیان می‌کند که ما چیزی جز احساس در اختیار نداریم و حقیقت امر یکسانی نیست. (ردّ گزینه)

۳) پارمنیدس شناخت حسی را به دلیل خطاهایی که گاهی در حواس رخ می‌دهد معتبر نمی‌داند و معتقد است که نمی‌توان به آن تکیه کرد. (ردّ گزینه)

۴) در این گزاره تنها به این امر اشاره شده که ارسطو و ابن‌سینا شناخت عقلی را معتبر می‌دانند و بیان نمی‌کند که قائل به عدم اعتبار حس باشند، لذا گزینه درست است.

(فلسفه (۱) - درس ۸، ص ۵۹، ۶۰، ۶۱ و ۶۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) کانت با طرح دیدگاهی جدید کوشش کرد هم اعتبار عقل و هم تجربه را اثبات کند و نه تنها عقل را. (ردّ گزینه)

۲) گزینه درست است. کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد. این مفاهیم در دستگاه ادراکی موجود است و از خارج گرفته نشده است. (گزینه درست)

۳) این گزینه نادرست است؛ زیرا دستگاه ادراکی انسان، داده‌های حسی را در قالب زمان و مکان درک می‌کند و نه بالعکس. (ردّ گزینه)

۴) طبق دیدگاه کانت، مفهوم علت در دستگاه ادراکی انسان وجود دارد و آن را از جایی نمی‌گیرد. (ردّ گزینه)
(فلسفه (۱) - درس ۸، ص ۶۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- انسان، حیوانی پیچیده‌تر از سایر حیوانات است: داروینیست‌ها
 - انسان، یک ماشین مادی بسیار پیچیده است: ماتریالیست‌ها
 - بدن انسان، ماشینی پیچیده است که به‌طور خودکار کار می‌کند: دکارت
 - ذهن انسان، ماشینی پیچیده است که شبیه موتور کار می‌کند: توماس هابز
- (فلسفه (۱) - درس ۹، ص ۷۳ و ۷۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) ملاصدرا، حقیقت انسانی را دویعدی می‌داند، اما روح، چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است (ردّ گزینه)
 - ۲) از نظر دکارت، بدن، حقیقت «من» انسان را تشکیل نمی‌دهد. از نظر وی «من»، همان «روح» یا «نفس» است که مرکز اندیشه‌های ماست. پس از دیدگاه دکارت حقیقت انسان یک چیز و همان نفس است. (ردّ گزینه)
 - ۳) ابن‌سینا نیز همانند سهروردی روح انسانی را دورافتاده از وطن خود می‌داند. (ردّ گزینه)
 - ۴) از منظر ملاصدرا انسان حقیقتی دویعدی دارد: روح و بدن. اما روح، چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. (گزینه درست)
- (فلسفه (۱) - درس ۹ و ۱۰، ص ۷۳، ۷۹ و ۸۰؛ سطح دشواری: متوسط)

اقتصاد

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

الف) برای تفکیک خرید هوشمندانه از مقایسه‌ای، ابتدا مراحل انجام هر کدام را مشخص می‌کنیم:

مراحل خرید مقایسه‌ای:

- ۱) تعریف مسئله: واقعاً برای رفع مشکل، نیاز به خرید و مصرف دارید؟
- ۲) فهرست گزینه‌ها: چه مواردی می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند؟
- ۳) تعیین معیارها: معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است.
- ۴) ارزیابی: سنجش گزینه‌ها براساس معیارها
- ۵) تصمیم‌گیری: انتخاب گزینه نهایی

مراحل خرید هوشمندانه:

- ۱) تعریف دقیقی از مشکل و مسئله
- ۲) تعیین میزان هزینه
- ۳) تعیین گزینه‌هایی که در سطح بودجه موجود قرار می‌گیرند.
- ۴) مشخص کردن آن ویژگی‌هایی از کالای هدف که بیشتر مهم هستند.
- ۵) بررسی گزینه‌ها با استفاده از جدولی که در خرید مقایسه‌ای مشخص شده.
- ۶) انتخاب و خرید

※ نکته: خرید مقایسه‌ای اقدام مهمی است که به‌عنوان یکی از مراحل انجام خرید هوشمندانه به‌کار گرفته می‌شود. بر اساس مطالب لیست‌شده، تعیین می‌کنیم هریک از عبارت‌های عنوان‌شده، کدام مرحله از کدام نوع خرید هستند:

- به چه میزان قرار است هزینه کنید ← دومین مرحله از خرید هوشمندانه
- گزینه‌ها را قبل از خرید فهرست کنید ← دومین مرحله از خرید مقایسه‌ای

ب) در خرید مقایسه‌ای، عوامل مختلفی نظیر قیمت و خدمات پس از فروش در نظر گرفته می‌شود. البته این نکته باعث حذف خرید هوشمندانه نمی‌شود.

پ) در خرید هوشمندانه، طبق لیست موجود، قبل از خرید (یعنی مرحله ششم) باید گزینه‌ها را بررسی کرد. (مرحله پنجم)

(درس ۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

نکات مهم در مورد اوراق مشارکت:

- ۱) تأمین مالی برای یک فعالیت اقتصادی مشخص که قرار است راه‌اندازی شود با فروش اوراق مشارکت توسط دولت یا یکی از سازمان‌های رسمی و قانونی صورت می‌گیرد.
 - ۲) تأمین مالی برای توسعه و گسترش فعالیت اقتصادی موجود.
 - ۳) دولت، اوراق را متناسب با میزان سرمایه‌گذاری افراد به آن‌ها ارائه می‌دهد.
 - ۴) برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد.
 - ۵) این اوراق قابل خرید و فروش هستند.
- (درس ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۸. گزینه ۲ درست است.

ابتدا تمامی گزاره‌ها را به اعداد تبدیل می‌کنیم.

$$\text{چک پول‌ها} = 4,000 \times \frac{30}{100} = 1,200$$

$$\text{حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت} = 1,200 \times 1/5 = 1,800$$

$$\text{مسکوکات} = 4,000$$

$$\text{حساب‌های پس‌انداز بلندمدت} = 5,000$$

$$\text{سپرده‌های دیداری} = 5,000 \times \frac{3}{5} = 3,000$$

$$\text{اسکناس‌ها} = \underbrace{(4,000 + 1,200)}_{5,200} \times \frac{10}{100} = 520$$

$$\text{حساب‌های پس‌انداز بلندمدت} + \text{حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت} = \text{شبه پول (الف)}$$

$$\text{شبه پول} = 1,800 + 5,000 = 6,800$$

$$\text{چک پول‌ها} + \text{سپرده‌های دیداری} + \text{مسکوکات} + \text{ارزش اسکناس‌ها} = \text{حجم پول (ب)}$$

$$\text{حجم پول} = 520 + 4,000 + 3,000 + 1,200 = 8,720$$

$$\text{شبه پول} + \text{حجم پول} = \text{نقدینگی (پ)}$$

$$\text{نقدینگی} = 8,720 + 6,800 = 15,520$$

(درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

(الف) $\text{قیمت بستنی} \times \text{تعداد بستنی تولیدشده} + (\text{قیمت ماست} \times \text{تعداد ماست تولیدشده}) = \text{درآمد در نقطه F}$

$$\text{تومان} = 20,960,000 = \underbrace{(380 \times 22,000)}_{8,360,000} + \underbrace{(300 \times 42,000)}_{12,600,000}$$

تومان $11,440,000 = 520 \times 22,000 =$ درآمد در نقطه‌ای که تمام منابع صرف تولید بستنی شود (نقطه D)

تومان $9,520,000 = 11,440,000 - 20,960,000 =$ تفاوت درآمد در نقطه D و F

ب) قبل از تصمیم در مورد تولید کالا، قوانینی را باید رعایت کرد، مثل محاسبه هزینه فرصت هر انتخاب که این محاسبه مربوط به قانون دوم اصول انتخاب درست در کسب‌وکار است.

(ترکیبی درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۰. گزینه ۲ درست است.

- با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب‌وکار وجود دارد (تجربه چند باره فرد مذکور) اما احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست؛ این احتمال، انگیزه‌ای برای شروع فعالیت مجدد اقتصادی و پذیرش خطرات برای کارآفرینان می‌شود. (تمامی گزینه‌ها درست هستند)

- مشارکت در کسب‌وکار با افراد دیگر یعنی اقدام به راه‌اندازی شرکت، اما شرکتی که بتواند از طریق بازار سرمایه (بورس) تأمین مالی نماید، شرکت سهامی عام است.

- طراحی، برنامه‌ریزی و هرگونه فعالیتی که منجر به افزایش توان تولید یک کسب‌وکار شود، در واقع امکان رشد و توسعه آن را فراهم نموده است. در چنین شرایطی منحنی مرز امکانات تولید وسیع‌تر شده و به سمت راست و بالا منتقل می‌شود و برخی نقاط که قبلاً از دسترس تولید خارج بود، اکنون در دسترس قرار می‌گیرد. (گزینه ۱ و ۲ نادرست هستند.)

- با کاهش هزینه‌های تولید، تمایل شرکت به کسب سود بیشتر افزایش می‌یابد و چون از تغییرات قیمت صحبتی نشده آن را ثابت در نظر می‌گیریم. در این شرایط منحنی عرضه به مکان جدیدی منتقل خواهد شد.

(درس ۱، ۲، ۴ و ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

تومان $6,000 = 21,000 - 15,000 =$ هزینه آشکار هر محصول - قیمت محصول = سود حسابداری هر محصول

تومان $24,000,000 = 6,000 \times 4,000 =$ تعداد محصول $\times$ سود حسابداری هر محصول = سود حسابداری سالانه

تومان $16,000,000 = 24,000,000 \times \frac{2}{3} =$ سود حسابداری $\times \frac{2}{3} =$ سود واقعی

تومان $8,000,000 = 24 - 16 =$ سود واقعی - سود حسابداری = هزینه فرصت سالانه

(درس ۱ و ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۲. گزینه ۴ درست است.

الف) مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی‌های منقول و غیرمنقول = میزان مالیات مستقیم پرداختی

نکته: مالیات بر درآمد املاک در دل مالیات بر درآمد است؛ پس نیازی نیست که آن را مجدداً محاسبه کنیم، چون دچار خطای محاسبه مجدد می‌شویم!

مالیات بر دارایی‌های منقول و غیرمنقول:

VAT یا مالیات بر ارزش افزوده

۳ × ۳۶۰ = ۱,۰۸۰ میلیون تومان

۱,۰۸۰ + ۸۹۰ = ۱,۹۷۰ = میزان مالیات مستقیم پرداختی

ب) تعرفه‌ها یا عوارض گمرکی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورهاست. بنابراین:

۳۵۱ = $\frac{30}{100} \times (890 + 280)$ = عوارض گمرکی

پ) مالیات بر مصرف + مالیات بر ارزش افزوده + عوارض گمرکی = محاسبه میزان مالیات‌های غیرمستقیم پرداختی

۹۹۱ = $351 + 360 + 280$ = محاسبه میزان مالیات‌های غیرمستقیم پرداختی

(درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۳. گزینه ۱ درست است.

- آقای برنامه‌نویس به دلیل اعتماد به نفس بیش از حد و اطمینان به وضعیت آینده، هیچ پس‌اندازی برای امروز خود در نظر نگرفته است.
 - خانمی که تحت تأثیر تبلیغات جذاب قرار گرفته و حقه‌های فروش بر ایشان مؤثر واقع شده تا فریب بخورد و در یک تور مسافرتی بی‌کیفیت ثبت‌نام نماید، دچار تصمیم‌گیری غیرمنطقی شده است.
 - خانم کتابدار به خاطر چسبیدن به موقعیت فعلی از بررسی هزینه و فایده پیشنهاد جدید شغلی خود امتناع کرده است.
 - ماهی‌گیری که به دلیل بی‌صبری زیاد، هر بار تمامی پول خود را خرج می‌نماید نتوانسته بودجه‌ای برای خود پس‌انداز نماید تا از منافع آتی شغل خود و توسعه و پیشرفت کاری بهره‌مند شود.
- (درس ۳؛ سطح دشواری: ساده)

۱۵۴. گزینه ۳ درست است.

الف) ابتدا باید نرخ تورم یا درصد تغییر cpi سال در کشور «ب» که اطلاعات آن کامل است را پیدا کنیم:

$$\text{درصد تغییر cpi} = \frac{\text{cpi در ابتدای سال} - \text{cpi در انتهای سال}}{\text{cpi در ابتدای سال}} \times 100$$

$$\text{درصد تغییر cpi در کشور «ب»} = \frac{5,460 - 4,200}{4,200} \times 100 = \frac{1,260}{4,200} \times 100 = 30 \text{ درصد}$$

حالا می‌توانیم بعد از محاسبه نرخ تورم در کشور «الف» سطح عمومی قیمت کالاها در انتهای سال در این کشور را محاسبه کنیم:

$$\text{درصد تورم در کشور «الف»} = 30 \times \frac{1}{4} = 15 \text{ درصد}$$

$$\Rightarrow \frac{15}{100} = \frac{X - 25,000}{25,000} \Rightarrow 375,000 = 100X - 2,500,000$$

$$\Rightarrow 2,875,000 = 100X \Rightarrow X = \frac{2,875,000}{100} \Rightarrow X = 28,750 \text{ دلار}$$

ب) ابتدا نرخ تورم در کشور «پ» را حساب می‌کنیم:

$$60\% \times 4 = 240\%$$

حالا می‌توانیم سطح عمومی قیمت کالاها در کشور «پ» را در ابتدای سال حساب کنیم:

$$\frac{60}{100} = \frac{3,680 - X}{X} \Rightarrow 60X = 368,000 - 100X \Rightarrow 60X + 100X = 368,000$$

$$\Rightarrow 160X = 368,000 \Rightarrow X = \frac{368,000}{160} \Rightarrow X = 2,300 \text{ دلار}$$

(درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۵. گزینه ۲ درست است.

- در قسمت اول پرسش بیان شده تفاوت عرضه با تعادل عددی منفی به‌دست آمده، پس قسمت اول که عرضه باشد از قسمت دوم یعنی تعادل کوچک‌تر است که بیانگر کمبود عرضه در بازار است. در نمودار موجود در قیمت‌های ۵,۰۰۰ و ۳,۰۰۰ شاهد کمبود عرضه در بازار هستیم، بنابراین تفاوت عرضه در این قیمت‌ها را با تعادل محاسبه می‌نماییم:

$$\text{واحد } -244 = (\text{تعادل}) - 313 - (\text{عرضه}) 69 \Rightarrow \text{قیمت } 3,000 \text{ تومان}$$

$$\text{واحد } -185 = (\text{تعادل}) - 313 - (\text{عرضه}) 128 \Rightarrow \text{قیمت } 5,000 \text{ تومان}$$

- همانطور که بیان شد در قیمت ۳,۰۰۰ تومان، بازار با مازاد تقاضا و کمبود عرضه مواجه است که در این شرایط راهکار رسیدن به تعادل، افزایش قیمت محصول است.

- در قیمت ۵,۰۰۰ تومان چون مقدار محصول موجود از مقدار تقاضای موجود کمتر است؛ بنابراین تعدادی از تقاضاکنندگان به محصول مورد نظر خود دستیابی ندارند و حداکثر پرداخت ایشان به تعداد عرضه وابسته است، بنابراین:

$$\text{تومان } 640,000 = 5,000 \times 128 = \text{تعداد عرضه} \times \text{قیمت} = \text{حداکثر پرداختی تقاضاکنندگان}$$

(درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

نروژ در تولید نیشکر مزیت مطلق دارد.

کشور \ محصول	گندم	بادام	نیشکر
ایران	۹۱۵	۲۸۰	۱۴۰
اردن	۳۱۰	۴۹۰	۲۴۸
نروژ	۷۲۰	۸۳۰	۳۱۱

ایران در تولید گندم مزیت مطلق دارد.

نروژ در تولید بادام مزیت مطلق دارد.

* اردن در تولید هیچ یک از سه کالا مزیت مطلق ندارد؛ اما داخل کشور خودش بادام را با هزینه فرصت کمتری تولید می کند، پس در تولید بادام مزیت نسبی دارد.
(درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

(الف)

- در دوره پهلوی، نقش و حضور دولت در عرصه اقتصاد پررنگ تر شد و دولت توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند.

- در دوره قاجار، به شرکت ها و کشورهای استعماری امتیازاتی اعطا شد و بانک های روسی و انگلیسی تأسیس شد و سیل ورود کالاهای خارجی، آسیب های توان فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

(ب) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت گرانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی (WTO) تبدیل شد. (گزینه ۱ و ۲ هر دو درست هستند.)

(پ) راه های تأمین هزینه های یک کشور

اخذ مالیات
 ایجاد بدهی (استقراض از مردم)
 فروش دارایی های تجدیدناپذیر مثل نفت و گاز

درآمدی پایدار نیستند و چون برنامه بلندمدت است، استفاده از مالیات منطقی تر و اقتصادی تر است.

(درس ۶ و ۷ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

- انحصار طبیعی: صنعت ریلی ← الف

- مناقصه: تأمین تجهیزات پزشکی برای یک بیمارستان ← پ

- انحصار قانونی: صنعت خودروسازی ← ث

- مزایده: حراج املاک و مستغلات ← ب

- انحصار غیرقانونی: کارتل های نفتی ← ت

- بازار رقابتی: بازار میوه و سبزیجات ← ج

که ترتیب حروف به ترتیب عبارت ها در صورت سؤال به شکل زیر از راست به چپ می شود: «ب - ث - ت - ج - الف - پ»

(درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۹. گزینه ۱ درست است.

الف) از آنجا که نقطه تولید، زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار گرفته است، ظاهراً تولید کاهش پیدا کرده و کارگران کمتری مورد نیاز هستند و سرمایه کمتری مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ پس کشور در شرایط رکود اقتصادی قرار گرفته است؛ در چنین شرایطی اقتصاد دارای منابع بیکاری است که این منابع می‌توانست برای تولید کالاها و خدمات از آن‌ها استفاده شود، اما بلااستفاده مانده‌اند و این منابع بیکار خود، عامل قرار گرفتن زیر منحنی مرز امکانات تولید هستند: بیکاری دوره‌ای، بیکاری‌ای است که در هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.

ب) در شرایط رکود اقتصادی باید سیاست پولی انبساطی یا افزایش نقدینگی در گردش یا افزایش حجم پول در گردش اعمال شود تا به کشور پول تزریق شود و اقتصاد رونق گیرد.
پ) بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.
(درس ۸ و ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

الف) برای اندازه‌گیری تولید کشور، نیاز به یک واحد مشترک هست، به همین منظور صرف نظر از ابعاد، وزن و اندازه، هر کالا با ارزشی که در بازار داشته باشد، در محاسبه مقدار تولید کشور لحاظ خواهد شد.

ب) رشد اقتصادی یک هدف مشترک است؛ زیرا کشور را قادر می‌سازد کالاها و خدمات بیشتری تولید کند و گام مؤثری برای تأمین نیازها و خواسته‌های شهروندان خود بردارد.

پ) مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند:

۱- کار بدون دستمزد: چون پولی برای آن‌ها رد و بدل نمی‌گردد.

۲- ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم: چون یک بار زمانی که برای اولین بار فروخته شده‌اند، در تولید کشور به حساب آمده‌اند.

۳- تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق: چون اولاً اطلاعات دقیقی از آن‌ها در دست نیست، ثانیاً محاسبه آن‌ها نوعی مشروعیت بخشیدن به این گونه فعالیت‌ها است.

(درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

اطلاعیه شرکت در

آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)

ویژه دانش آموزان پایه‌های یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور سراسری ۱۴۰۴

رشته‌های شاخه نظری دوره دوم آموزش متوسطه

به اطلاع تمامی مدیران، مشاوران، دبیران گرامی و نیز داوطلبان آزاد و دانش آموزان دوره دوم متوسطه می‌رساند:

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور در راستای **حذف دروس عمومی و تأثیر**

سوابق تحصیلی در نتیجه کنکور سراسری سال تحصیلی جاری و آمادگی هرچه بهتر دانش آموزان جهت حضور در

امتحانات مستمر اول و دوم (پایانی نوبت اول و دوم) نسبت به طراحی و برگزاری **آزمون شبه امتحانات نهایی دروس**

عمومی و اختصاصی (تشریحی) به صورت **خودارزیایی** اقدام نموده است. این آزمون در دو نوبت برای سال جاری

تحصیلی برنامه‌ریزی شده که نوبت اول آن طبق اعلام قبلی در آذرماه سال ۱۴۰۳ برگزار گردیده است و نوبت دوم

آن برای داوطلبان پایه دوازدهم، و برای پایه یازدهم مطابق با آخرین مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش در شش

عنوان درسی، در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۴ برگزار می‌گردد.

از مهم‌ترین مزایای آزمون آزمایشی شبه نهایی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات (تشریحی) آزمون شبه نهایی؛ به تفکیک دروس عمومی و اختصاصی

✓ آشنایی و آماده‌سازی داوطلب با نمونه سؤالات شبه نهایی کشوری

✓ ارزیابی مداوم یاددهی و یادگیری مطالب درسی در پیشرفت تحصیلی دانش آموز؛

* طراحی سؤالات آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)، بر اساس

ارزشیابی تحصیلی وفق مقررات و ضوابط موجود در وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.

جهت اطلاع از تسهیلات، جزئیات ثبت‌نام و نحوه برگزاری آزمون به سایت شرکت به نشانی

www.sanjeshserv.ir مراجعه فرمایید.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان

سازمان بنش آموزش کشور

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

تشریحی

برگزاری آزمایشی شبه امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه‌های یازدهم و دوازدهم

برگزاری آزمون تشریحی
قبل از امتحانات میانی و نهایی کشوری

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛
- ✓ ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش‌آموزان؛

sanjesheducationgroup

صدای داوطلب ۰۲۱-۴۲ ۹۶۶

sanjeshserv

ثبت‌نام‌گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸ ۴۴ ۷۹۱-۳

www.sanjeshserv.ir